

Dalis Queens apskrityje (N. Y.)	\$10.00
Kanadoje	\$10.00
Kitur užsienyje	\$12.00
Jungtinėse Valstijose	\$9.00
Pavienio egzemp. kaina	10 centų

KRISLAI

Argentinoje.
Dr. A. Frondizi.
Tvirta partija.
"Komunistai" 40 metų.
Rašo R. Mizara

Gegužės 1 d. Argentinoje buvo didžiulė šventė: inauguratos naujas šalies prezidentas Dr. Arturo Frondizi. Sėnjonas Frondizi palyginti dar jaunas vyras—siemet jam sukaks 50 metų. Politiniu požiūriu, sakoma, jis stovys "į kairę nuo centro."

Frondizi buvo išrinktas šalies prezidentu praėjusį vasario mėnesį.

Prisiekęs ištikimam tarnauti Argentinos žmonėms, Frondizi sakė, kad jis suteiks teisę visoms politinėms partijoms laisvai veikti; jis sakė, gins lygiai visų žmonių teises.

Prieš rašant šiuos krislus, gavau iš Buenos Aires laiška, kurį rašo vienas žymus pažangiųjų lietuvių veikėjas. Be kitko, jis pažymi:

"Pasikeitus vietos politinei padėčiai, laimėjus rinkimų balsavimus kairiųjų radikalių su Arturo Frondizi priešakyje partijai, tikimės, kad po arti 30 metų pergyventos reakcijos pagerės ir pas mus laikai, jei nevyks panašiai, kaip su Čiles Videla arba su Brazilijos Kibičeku.

"Frondizis priešrinkiminėje kampanijoje pradžioje duoti spaudos ir žodžio laisvę, profsąjungų savistovumą ir streikų laisvę. Pradžioje daryti komercinius ryšius su visomis šalimis ir tt. Dėl to už jo kandidatūrą pasisakė 62 profsąjungos ir kompartija, kas, žinoma, nusverė balsavimų rezultatus..."

Tenka priminti, jog Argentinos Komunistų partija yra tvirta. Niujorko Times korespondento nuomone, ji galėjo pakreipti nemažiau 200,000 piliečių balsus. Ši partija šiandien turi daugiau kaip 100,000 narių. Bet ji per metus eilę buvo priversta gyvuoti pusiau legaliai.

Šiomis dienomis Argentinos Kompartija pradėjo leisti savaitę dienraštį "La Hora", kuris buvo sulaukytas per apie aštuonerius metus.

Taip, į Argentiną šiandien yra nukreiptos pasaulio akys. Žmonės atidžiai stebės, kaip naujam prezidentui seksis, kaip viskas ten klostis.

Šalis kol kas gyvena sunkią ekonominę krizę. Bijomasi, kad ten neatsirasitų kokia karininkų klika ir nebandytų suruošti pučą, kaip dažnai Lotynų Amerikos respublikose vyksta.

Argentina — didelė ir graži šalis, bet ir darbo žmonių skurdas ten didelis.

Lietuvių Argentinoje gyvena keletas deimtu tūkstančių.

Pažangieji lietuviai Argentinoje palaiko savaitraštį "Tėvyne," taipgi didžiulį Lietuvos Kultūros klubą.

—
Lietuvos mėnesiniam žurnalui "Komunistai" š. m. balandžio mėnesį sukako 40 metų. Jis pradėjo eiti 1918 m. Voroneže.

Kai 1918 m. gale Lietuvoje prasidėjo tarybinė santvarka, "Komunistas" buvo leidžia-

Atstovų Butas—už bedarbių reikalus

Washingtonas. — Atstovų Butas 223 prieš 165 balsus priėmė Eisenhowerio administracijos pasiūlymą bedarbių naudai. Dabar tas nutarimas eina į Senatą. Mano, kad Senatas bėgyje dešimties dienų jį užgirs.

Eisenhowerio administracija pasiūlė, kad bedarbių apdrauda būtų pratęsta virš dabartinio laiko dar trylikai savaitių. Taipgi, kad vietoje \$35, aukščiausia sa-

"Mes sargyboje", sako Malinovskis

Londonas. — Maskvos radijas perdavė maršalo R. Malinovskio, Tarybų Sąjungos gynybos ministro, pareiškimą Pirmosios Gegužės proga. Tarpe kitko Malinovskis sako:

"Amerikos aukštoji karinė komanda jau kelias atvejais siuntė bombinius lėktuvus su atominėmis ir hidrogeninėmis bombomis link mūsų sienų. Suprantama, jog tas verčia mus budėti".

EISENHOWERIS APIE INDONEZIJĄ

Washingtonas. — Eisenhoweris pareiškė, kad Indonezijos prezidentas Sukarno "pasisuko į kairę". Toliau Eisenhoweris sakė, Jungtinės Valstijos "nesikiša į Indonezijos karą".

CHRUŠČIOVAS TARŠI SU PREZ. NASSERU

Maskva. — Tarybų Sąjungos remjeras N. Chruščiovas tris valandas taršė su Jungtinės Arabų Respublikos prezidentu G. Nasseru. Jų pasitarime dalyvavo eilė Tarybų Sąjungos vadų.

mas Vilniuje, ir kurį laiką ėjo lietuvių, lenkų, rusų ir žydų kalbomis.

Vėliau, 1920 metais šis žurnalas buvo leidžiamas Smolenske. O po fašistinio pervertimo Lietuvoje tūlą laiką "Komunistas" buvo leidžiamas Tilžėje ir Berlyne.

Ilgoką laiką "Komunistą" redagavo V. Kapsukas ir Z. Angarietis. Jame rašė, be daugelio kitų revoliucionierių, A. Požėla, J. Greifenbergeris, A. Sniečkus, B. Matusevičius, K. Didžiulis, B. Pušinis.

Šiuo metu "Komunistą" redaguoja redakcinė kolegija, bet vyriausiuoju redaktorium yra J. Korsakas. Žurnalas išeina Vilniuje lietuvių ir rusų kalbomis.

—
Na, o Tassas skelbia, kad Maskvos "Pravda", minėdama savo 41-ąją metinę spausdinasi 5,650,000 tiražu!

Tai vienas plačiausiai skaitomų pasaulyje laikraščių!

Galimas daiktas, kad jokio kito pasaulyje laikraščio taip dažnai nečiuoja kiti laikraščiai kaip "Pravda".

vaitinė apdrauda s'iektų \$45. Jeigu Senatas šį atstovų Buto nutarimą užgirs, tai apie 3,000,000 bedarbių gaus prailgintą nedarbo apdraudą. Šaliai tas atsieis iki \$800,000,000.

Eisenhowerio pasiūlymui priešinosi 17 republikonų ir 148 demokratų kongresmanai. Demokratai argumentavo, kad jie turi "geresnį bilių" bedarb'ų naudai. Pietiečiai šaukė, kad "prezidentas švaisto pinigus".

Yra didelė krizė automobilių rinkoje

Detroit. — Automobilių gamyba yra didžiausioje krizėje. 1958 metais į pirmuosius tris mėnesius 500,000 automobilių mažiau pagamino, negu 1957 m., o duota yra 522,000 mažiau.

Siemet per tą laiką Fordo įplaukos penkis kartus mažesnės už 1957 m. General Motors pardavė 130,000 automobilių mažiau, negu 1957, o Chrysler Co. — 112,000 mažiau.

Sukilimas prieš bedarbių reikalus

Washingtonas. — Greitu laiku virs du milijonai ir pusė bedarbių jau bus išėmę nedarbo apdraudą. Eisenhowerio administracija siūlė skirti \$1,500,000,000 bedarbių reikalams. Prezidentas siūlė pratęsti apdraudą šešiolikai savaitių ir mokėti po \$45 į savaitę.

Prieš tai sukilo kongresmanai pietiečiai demokratų ir eilė republikonų. Jiems vadovauja republikonas iš Penn. valstijos R. M. Simpson, demokratai A. Sydney iš Floridos ir B. Harrison iš Virginija. Jie šaukia: "Taksais pinigų sumoka biznieriui, o prezidentas nori juos išdalinti bedarbiams."

APKALTINO UNIJŲ VEIKĖJĄ KILLANĄ

Chicago. — 1956 m. J. Killan iš Milwaukee, Wis., unijų veikėjas buvo nuteistas penkeriems metams kalėjimo. Jį kaltino, kad jis neteisingai liūdijo, būk nebuvo Komunistų partijos nariu. Jam buvo suteiktas naujas teismas, bet ir vėl jį apkaltino. Jo advokatas sakė, kad dabar kreipsis į aukštesnį teismą.

NEHRU PASILIKS PREMIJERU

New Delhi. — J. Nehru sutiko ir ant toliau pasilikti Indijos premjero vietoje. Iš priezasties pavargimo jis jau norėjo pasitraukti iš tos vietos. Kongreso partijos vadai prašė jį ir toliau eiti dabartines pareigas.

Gegužinę minint milijonai žmonių reikalavo taikos

Siemet pasaulyje darbo liaudis Pirmąją Gegužės minėjo po taikos obalsiu. Visur buvo žmonių balsas už sulaukymą atominių bandymų, už jų uždraudimą ir taikų visų tautų sugyvenimą.

Tarybų Sąjungoje, kur liaudis dvi dienas švenčia Pirmąją Gegužės, kiekvienos sąjunginės respublikos sostinėje, kiek viena mieste ir miestelyje bei kolūkyje įvyko paradai, susirinkimai ir įvairūs renginiai.

Maskvoje, Raudonojoje Aikštėje, buvo milžiniškas paradas. Ant Lelino-Stalino mauzoliejaus parada stebėjo tarybiniai vadai, Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas Nasseris, Mongolijos Liaudies Respublikos vadai ir eilė žymių veikėjų iš kitų šalių.

Militarinis paradas buvo trumpas. Gynybos ministras Malinovskis pareiškė, kad tarybinė liaudis gali ramiai ir be baimės kurti naują gyvenimą, nes gynybinės jėgos ją pilniausiai apsaugoja.

Ajie du milijonai žmonių pražygiavo Raudonąja Aikšte, reikšdami savo troškimą "taikingo su visų kitų šalių žmonėmis sugyvenimo".

Vakarų Vokietijoje, kurią karo kurstytojai nori paversti į įrankį užkorimui savo valios kitoms tautoms, įvyko masinės demonstracijos ir susirinkimai už taiką, prieš atominį ir hidrogeninį apsiginklavimą. "Atominės bombos — mirtis!" "Šalin karo kurstytojus!" "Likviduoti NATO!" ir panašūs obalsiai skambėjo.

Maskvos demonstracijos įvyko Ruhr miestuose, Mu-

LENKIJA TAKSUOJA DOVANAS IŠ UŽSIENIO

Varšuva. — Lenkijos vyriausybė įvedė taksus (muitą) ant dovanų iš užsienio. Patvarkymas padarytas kovo 10 dieną. Pirmiau dovanas praleisdavo be maito. Kardinalas Wysinski prašo valdžios, idant išduotų be maito tuos siuntinius, kurie buvo pirm kovo 10 d. pasiūsti.

Vakarai nusileido Tarybų reikalavimui

Washingtonas. — Anglija, Prancūzija ir Jungtinės Valstijos pranešė Tarybų Sąjungai, kad jų ambasadoriai jau atskirai tarsis su TSRS užsienio ministru. Pirmiau reikalavo, kad Gromyko tartųsi su visais trimis kartu.

Fort Campbell, Ky. — Arrijos lėktuvai numetė 770 parašiutininkų. Šį kartą tik keli buvo sužeisti.

niche, Hamburge, Vakariniame Berlyne ir kitur. Duesseldorfe maršavo apie 120,000 žmonių ir šaukė: "Mes negalime nematyti atominio karo pavojaus!" "Suvaldykime Adenaurį ir jo talkininkus!" Mūniche maršavo apie 70,000 žmonių Hamburge ir Vakariniame Berlyne buvo masinės demonstracijos už taiką.

Bonnoje per radiją kalbėjo Adenaueris, sakydamas, kad "atominiai ginklai reikalingi apsaugojimui jaunoms vokiečių respublikos".

Kitur paradai. Rytiniame Berlyne buvo Liaudies Armijos paradas. Armijos jėgos sekė 8,000 ginkluotų fabriku darbininkų.

Varšuvoje paradavo apie 100,000 žmonių ir kalbėjo Gomulka.

Budapešte, Vengrijoje, maršavo apie 500,000 žmonių. Masiniai paradai buvo ir kitose laudikose respublikose taikaus sugyvenimo dvasioje.

Nazarete reakcininkai išprovokavo susirėmimų su darbininkais. Londone, kur darbiečiai rengė mitingą protestui prieš atominės bazes, karo šalininkai suorganizavo apie 200 studentų ir išprovokavo susirėmimą. Policija areštavo darbiečių vadą Lawrence ir apie 15 kitų žmonių. Prancūzijoje, Italijoje masiniai susirinkimai ir demonstracijos buvo protestui prieš atominės bombas ir už taiką. Paryžiuje liaudis reikalavo baigti karą prieš Alžyro gyventojus.

Vatikane, nuo Šv. Petro Basilikos balkono, kalbėjo popiežius į 20,000 minią. Jis kvietė būti gerais katalikais.

ŠVIETAI VETAVO ŠIAURĖS INSEKCIJĄ

Tarybų Sąjungos atstovas Sobolevas Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje vetavo taip vadinamą "šiaurės inspekciją". Jis karū vetavo ir Švedijos siūlymą perkelti tą klausimą į viršūnių konferenciją.

Jis sakė, kad tai "tik manevrai pridengti Amerikos bombinių lėktuvų skraidymą su atominėmis bombomis linkui Tarybų Sąjungos sienų".

Paryžius. — Francūzijos teismas nubaudė komunistų dienraštį "La Humanite"

pasimokėti \$115 baudmės. Kaltino, būk dienraštis neteisingai rašė apie Francūzijos pasiruošimą vėl pulti Egiptą.

Tokio. — Anglų Cunard laivų linija sumokėjo Yokohama miestui \$35,000 už padarytus nubostolius prieplaukoje.

"Nežinomi" lėktuvai puola Indoneziją

Jakarta. — Jau kelintu kartu "nežinomi" lėktuvai puola laivus Indonezijos prieplaukose. Tokie lėktuvai nusikandino anglų 13,000 tonų laivą. Dabar jie nusikandino Panamos laivą "Aquila" netoli Ambonia prieplaukos.

"Sukilėliai lėktuvus gavo iš Čiang Kai-šeko, o juos valdo Amerikos ir Čiang Kai-šeko lakūnai", sako Indonezijos premjeras Džiu-

anda. "Indonezijos vyriausybė turi įrodymų, kad lėktuvai atlekė ir Taiwan salos tarpe balandžio 25 ir 30 dd.", sakė premjeras.

Indonezijos vyriausybė žino, kad sukilėliai neturėjo lėktuvų ir lakūnų.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir duos skundą Jungtinėms Tautoms, jeigu šie puolimai nebus sulaukyti.

Indonezijos vyriausybė apie tai pranešė Azijos-Afrikos tautų sąjungai ir du

SUBSCRIPTION RATES

United States, per year	\$9.00	Canada and Brazil, per year	\$10.00
United States, per 6 months	\$5.00	Canada and Brazil, 6 months	\$5.50
Queens Co., per year	\$10.00	Foreign countries, per year	\$12.00
Queens Co., per six months	\$5.50	Foreign countries, 6 months	\$6.50

Balandžio mėnesio įvykiai

NEDARBAS AMERIKOJE. Balandyje nedarbas dar labiau padidėjo. Darbo departamentas pranešė, jog virš pusėje svarbių industrinių centrų bedarbių skaičius yra 10 procentų iš pirmiau dirbusių darbininkų. I. Lubin, New Yorko valstijos bedarbių komisyonierius mano, kad jau yra 5,987,000 bedarbių.

Plieno industrija tedirba tik apie 50 procentų. Kovo mėnesį darbininkams buvo \$1,500,000,000 mažiau algų išmokėta, negu vasario. Į užsienį \$1,511,000,000 išvežimai sumažėjo, lyginant su pirmesnio mėnesio išvežimu.

Prezidentas pasirašė bilių, kuris skiria \$1,800,000,000 naujų namų statybai. Bet tai mažai veiks į nedarbo mažinimą, nes pinigai skiriami skolinti kontraktoriais, o pastarieji nesiskubina skolinti, nes jie turi pastatytų namų, kurių negali parduoti.

UŽSIENIO PREKYBA. Tarybų Sąjunga siūlė šiemet sukurti visų Europos valstybių ir Jungtinių Valstijų prekybos reikalais konferenciją, kurioje būtų išdirbti nevaizdomai prekybai ir paskolų prieinamomis sąlygomis planai. Kaip žinome, dabar Jungtinių Valstijų vyriausybė varžo prekybą su Tarybų Sąjunga, Kinija ir kitomis liaudiškomis respublikomis. Sovietų atstovas sakė, kad pašalinus tas dirbtines kliūtis, padidėjusi prekyba galėtų pagelbėti mažinti nedarbą Amerikoje ir kitose kapitalistinėse šalyse.

Bet Jungtinių Valstijų ir Anglijos vyriausybės atmetė konferencijos reikalą.

SVARBŪS ĮVYKIAI. Nikita Chruščiovas užėmė Tarybų Sąjungos premjero vietą.

Kuboje Fidel Castro vadovaujamas sukilimas prieš Batistos režimą nepavyko.

Bruselyje, Belgijos sostinėje, atsidarė pasaulinė paroda.

Nevadode susikūlė du lėktuvai ir žuvo 49 žmonės. Jungtinių Valstijų Justice departamento žmonės suėmė W. Heikkilä, Amerikoje užaugusį žmogų, ir deportavo į Suomiją. Bet vėliau jį pargabano atgal.

Amerikos militaristus nustebino tarybiniai mokslininkai, kurie buvo iššovę 3,344 svarų raketą į 300 mylių aukštį.

Kanadoje mirė vienas seniausių žmonių pasaulyje, Javier Pereira, indėnas, kuris, sakoma, jau turėjo virš 150 metų amžiaus.

INDONEZIJOS LAIMĖJIMAS. Indonezijos liaudies armija ir karinis laivynas laimėjo pergalę ir užėmė Padangos miestą, kuriame sukilėliai buvo įsirengę savo centrą.

Balandžio mėnesį Indonezijos vyriausybės jėgos beveik visai apvalė Sumatros salą nuo sukilėlių ir sudavė jiems smūgį Celebes saloje.

Užsienio kapitalo remiamas, sukilimas visai nerado pasekėjų Indonezijoje ir susmuko. Sukarno, šalies prezidentas, pareiškė, kad socializmas laimės pasaulyje, kapitalizmas yra pačios istorijos nusmerktas žlugimui.

TAIKOS REIKALAI. Viršūnių konferencijos reikalai, — konferencijos, kuri turėtų įvykti tarptautiniam įtempimui sušvelninti ir sutvirtinti pasaulinės taikos reikalą — žymiai pablogėjo.

Į Tarybų Sąjungos siūlymą suaukšti viršūnių konferenciją, Vakarai atsakė, reikalaujanti, kad pirm atsienio mums, pareiškė, kad socializmas laimės pasaulyje, kapitalizmas yra pačios istorijos nusmerktas žlugimui.

Kada Tarybų Sąjunga priėmė ir šį Vakarų reikalavimą, tai Vakarai siūlė, kad ambasadoriai svarstytų tuos pat klausimus, kurie turėtų būti svarstomi ir pačioje viršūnių konferencijoje. Taip viršūnių konferencijos reikalas yra suklūpęs.

N. Chruščiovas, Tarybų Sąjungos premjeras, pareiškė, kad už konferencijos atidėliojimus, siūlomas Vakarų nepriimtinas sąlygas ir už tolimesnio apsiginklavimo lenktyniavimą yra atsakomingos Jungtinių Valstijų ir Anglijos valdžios.

Tarybų Sąjunga iškėlė protestą prieš Jungtines Valstijas, kaltindama, kad Amerikos kariniai lėktuvai su atominėmis ir hidrogeninėmis bombomis skraidė arti jos sienų. Klausimas atsidūrė Jungtinių Tautų Saugumo Taryboje.

Tarybų Sąjungos parlamentas nutarė, kad Tarybų Sąjunga sulaikytų atominį ir hidrogeninių bombų bandymus. Kartu kvietė Jungtines Valstijas ir Angliją tą pat padaryti.

Anglijoje ir Amerikoje buvo liaudies išstojimų už atominį bombų bandymų sulaikymą. "Walk for Peace" piliiečių eisenos baigėsi New York'e pikietavimu Jungtinių Tautų ir reikalavimu, kad jos veiktų už taiką.

Tikėjime, kad gegužės mėnuo bus laimingesnis taikos apgyvendinimo atžvilgiu.

Tikėjime ir darbuokimės, kad tik kaip nors būtų sušvelninti tarpvalstybiniai santykiai.

Mūsų visų noras, mūsų troškimas: taika ir tik taika tegali pasaulį išgelbėti.

Taip tarė ir milijonai žmonių Gegužės Pirmąją.

Kas ką rašo ir sako

PAS JUOS IR PAS MUS

Balandžio 27 d. įvyko kanadiškės spaudos bendrovės "Nepriklausoma Lietuva" šėrininkų susirinkimas. Plačiai apie tai rašoma bal. 30 d. "Nepriklausomoje Lietuvoje." Susirinkimas, sako, tesėsi viso labo tikrai penkias valandas. Dalyvavo 30 asabų.

Kas mums įdomu, tai tas, jog tame šėrininkų susirinkime niekas nė neprisiiminė apie kardelinio savitaščio "Nepriklausoma Lietuva" turinį. Išvada gali būti dvejopa: susirinkė šėrininkai buvo žmonės, kurie jokio supratimo apie laikraštį neturi, arba jiems nebuvo leista kalbėti apie "N. L." turinį. Ten, mat, buvo pats Jonas Kardelis, "N. L." bosas, kuris šėrininkams vadovavo. Kaip šis patvarkė, taip ir buvo. O juk jis netikė jokia kritika arba savikritika.

Kas kita su mūsų Laisvės bendrovės šėrininkų susirinkimais. Juose kuo mažiausia laiko praleidžiama bizniškiems laikraščio reikalams. Visuomet mūsų suvažiavimuose plačiausiai diskutuojama išsivysto po rektorius pranešimo. Mūsų suvažiavimai tiesiai visą dieną. Daugiau kaip pusę laiko pašventinama laikraščio turinio apkalbėjimui.

Darbininkų Sveikata

J. J. Kaškiančius, M. D.

LABAI NAUDINGI AUGALINIAI ALIEJAI

Daug kam — ir ne kartą teko patirti, kad gyvuliniai riebalai padaro žmogų daugybę negerumų. Visokie tiršti padažai, taukai, lašiniai, lajai, taipgi ir sviestai, ledai (šaldinys), riebi mėsa, perėję per vidurių plėves ir per kepenis, suėina į kraują. Žinoma, visokių syvų pakeisti ir pavirtę maizytelaisiais lašeliukais ir vadinami *cholesterolin*. Tų cholesterolio lašeliukų tirštai susidaro arterijų viduje ir net prisivelia prie vidurių plėvelių, net ir įstringa į arterijų plėvelis.

Iš to ir prasideda arterijų gedimas — aterosklerozė (atherosclerosis). Arterijos pasidaro pabrinkusios, patišusios ir siauresnės, siauresnio spindžio. Tokios susiaurėjusios arterijos gali greičiau užsikimšti koku kraujo krešulėliu, ir toji vietoj vyksta audinių gedimas, dėl kraujo netekimo. Jei tokia katastrofa įvyksta širdies raumenų arterijoje (karūninė, koronarinė), tai štai tau "širdies smūgis," tokio ar kitokio laipsnio: *koronarinė trombozė*.

Jei arterijos šakelė užsikemša smegenyse, tai tau ir apopleksija — tabo liga, paralyžius. Jei plaučiuose — irgi rimtas dalykas.

Vadinasi, didesniais kiekiais ir dažnai vartojami gyvuliniai riebalai gadiną arterijas. Gadiną ir sąnarių plėves ir liaukais ir organus. Galiausiai iš aterosklerozės išsivysto *arteriosklerozė*, kai arterijų sienose prisikrauna kalcio druskų, kalkių.

Kaip tik atvirkščiai veikia augaliniai aliejai, daržovių, riešutų ar grūdų — sėmenų aliejai. Augalų aliejai visuomet skysti skystučiai, — jie nesutirštėja, "nesutenėja," nesukietėja atvėdami ar šaldomi. Augalų aliejų nereikia laikyti šaltai: jie negenda bet kur ant lentynų laikomi. Ir šitie augaliniai aliejai turi savyje riebalinės rūkštis esenciją (essential fatty acids) — *linoleinę rūkštį* (linoleic acid). Čia kaip tik yra pats gerumas, tų augalinių aliejų naudingumas.

Lietuva, o kiti, matyti, nenorėdami visiškai susikompromituoti mūsų tautiečių akyse, žodžiais sakosi esą už kultūrinį bendradarbiavimą, o faktiškai užsiima provokacijomis ir demagogiškais taukalais.

Mūsų pozicijas šiuo klausimu buvo, yra ir bus aiškūs: mes tiesiamė ranką mūsų broliams ir sesėms, kurie dabar neturi galimybių grįžti į Tėvynę svetimuose kraštuose, mes darysime viską, kad juos pasiektų lietuviška spauda, lietuviška daina ir žodis, kad mūsų tautiečių vaikai augtų sąmoningais lietuviais, kuriems brangi socialistinį gyvenimą kurianti savoji tauta. Mes už bendradarbiavimą su visais gėrais lietuviais, bet ne su demagogais ir provokatoriais, kurie už dolerius piekiauja šventiaisiais kiekvienam lietuviui jausmais, kurie niekina Tėvynę, socializmo keliu žengiančią lietuvių tautą.

Vadinasi, Tarybų Lietuva išties savo motinišką ranką kiekvienam, kuris nuoširdžiai norės su ja bendradarbiauti. Tai turėtų gerai įsitęmėti kiekvienas lietuvis.

IDOMYBĖS

Mirties pasiuntinys

Yun Nepomocen, "cabin boy" patarnautojas ant Panfilo Naravaiz laivo, sirgdamas rauplėmis (smallpox), pabėgo nuo laivo į Meksiką, ir jis ta liga užkrėtė vietos indėnus, ir nuo tos ligos mirė 3,000,000 indėnų.

1520 metais ispanišką grobikas Paifilo Naravaiz išlipo Meksikoną, turėdamas su savim 900 vyrų, su kurių pagalba manė pagauti kitą toki pat avantiūristą, Herman Cortez, kuris užgrobė Meksiką ir atrado Californiją. Cortez išėjo pasitikti priešą su savo didesnėmis spēkomis. Jis sumušė Panfilo Naravaiz armiją ir patį Naravaiz paėmė į nelaisvę, o jo armija įjungė į pergaletojų armiją. Tarpe tų naujų atėjūnų buvo ir tas su "smallpox" liga.

Yun Nepomocen istorijoje yra žinomas kaip tas žmogus, nuo kurio vieno žmogaus atneštos ligos mirė daugiausia žmonių. Ir jeigu palyginti su Jungtinių Valstijų karais po revoliucijos, kiek juose buvo užmušta J. V. kareivių, tai bus tik vienas trečdalis užmuštų, kiek mirė nuo "cabin boy" užkrėtos ligos 1520 metais indėnų.

Margaret Chrystie Russell iš Knoxville, Tennessee, turėjo tris vyrus, su kuriais legaliskai buvo vedus, ir nuo kurių turėjo po vieną vaiką. Bet visi vaikai gimė po tėvų mirties.

Galima atpažinti iš kiaušinio, kas išsiperės, gaidukas at vištytė.

Gaidukui kiaušinis yra pailgas, o vištytės apvalus.

Kanuolės Sūnus
Husein Roushdi Pasha, du sykius Egipto premjeri, buvo suteiktas garbės ženklas "Topuzzade", kas reiškia "Kanuolės Sūnus".

Kruvinas karas dėlei meškos lyties

Sveicarijoje dviejų kaimyniškų apskričių, Appenzell ir St. Gall, emblema (ženklas) yra meška.

1579 metais St. Gall atspausdino almanachą, kuriame pažymėjo, kad jų emblemos meška yra vyras, o Appenzell emblemos meška yra moteris.

Appenzell manė, kad tai yra įžaidimas jų apskrities emblemos. Ji pareikalavo, kad St. Gall apskr. atšauktų jų apskr. įžaidimą. Bet St. Gall atsiskakė atsaukti ir paskelbė karą. Abiejų apskričių armijos vedė kruviną ir iškąstingą karą per 2 metus. Tūkstančiai žmonių buvo užmušta iš abiejų apskričių, bet galų gale sutiko St. Gall, kad jų kaimyniškos apskrities emblema yra meška-vyras!

J. Bimba

paleidžia. Pirmą dieną — šaukštėlį, antrą dieną — pusantro arbatinio šaukštelio, trečią — du šaukštėlius arba pusę šaukšto. Paskiau — po valgomąjį šaukštą, dar paskiau — palaipsniui pasiekite ir po pusantro ir po du šaukštus per dieną, arba po šaukštą prie kiekvieno valgio. Geras naudingas bus pridėtas prie paprastos jūsių dietos. Ir viduriams lengvai atsieina, ne taip, kaip anie gyvuliniai riebalai.

Vaistinių nereikia: pilna jų valgomųjų daiktų parduotuvėse. Dažniausiai pasimaišo visai nebrangus kukurūzų aliejus, taipgi medvilnės grūdų aliejus, tokiais ar kitokiais pavadinimais (wesson oil, dexola, salad oil).

Neimkite per daug iš karto: vidurius praskiedžia,

Didėja ir gražėja Senieji Trakai

Nuo neatmenamų laikų stovi Trakų pilys. Ne kartą kruvini mūšiai ir stichinės nelaimės nušludavo miestą nuo žemės paviršiaus. O jis vėl pakildavo iš griuvėsių ir pelenų.

Puiki gamta ir istoriniai paminklai kasmet pritraukia čia tūkstančius darbo žmonių iš visų Lietuvos vietovių, o taip pat iš broliškųjų respublikų. Vyriausybės nutarimu, Trakai patveriami darbo žmonių kultūringo poilsio vieta. Čia taip pat rūpinamasi gyvenimo sąlygų pagerinimu.

Pradėti statyti mūriniai gyvenamieji namai, Statomas 15 butų namas, išaugo gražas administracinis pastatas. Pastatyta rajono universalinė parduotuvė, restoranas. Tarp Vytauto gatvės ir ežero krantinės įrengtas parkas ir įsteigta autobusų stotis.

Miesto centre numatoma pastatyti kultūros namus, viešbutį ir ryšių kontoros pastatą.

Rekonstruoti šaligatviai, pastatytos tipinės tvoros, užkonservuoti senosios pilies griuvėsiai parke.

Praėjusiais metais ir šią žiemą atlikti dideli darbai atstatant viduramžių pilį saloje. Ateinančiais metais čia bus atidarytas istorijos muziejus. Išsipildė sena trukėjusi svajonė: miestas sujungtas geležinkelio su respublikos sostine Vilniumi.

Artimiausiu metu Marytės Melnikaitės gatvėje bus pradėtas statyti naujas gražas restoranas su stogu-veranda ir kambariais poilsiavotojams. Iš čia matysis puikus vaizdas į ežerą.

Pavasarij prasidėjo darbai įrengiant vandentiekį ir kanalizaciją, o po to bits rekonstruojamas ir asfaltuojamas grindynis. Pertvarkoma turgaus aikštė, įrengiamas stadionas. Numatyta pastatyti 900 vietų vidurinę mokyklą, kino salę.

Atsirado nauji individualinių gyvenamųjų namų kvartalai. Šiuos namus pastatė darbininkai, tarnautojai, pensininkai. Trakai ruošiasi sutikti svečius turistus.

Koresp.

Klausimai ir Atsakymai

KLAUSIMAS:

Aš atvykau Amerikon prieš porą metų. Dabar norėčiau paimti darbą, bet ten reikalauja piliečio arba padariusio pareiskimą tapti piliečiu. Tačiau aš girdėjau, kad Imigracijos ir Naturalizacijos įstatymas yra panaikintas tokio pareiskimo reikalavimą. Ar tiesa? Ir kas kitas tą reikalavimą galėtų pavaduoti?

ATSAKYMAS: Tiesa, kad naujasis įstatymas panaikina taip vadinamus pirmuosius popierius. Tačiau jūpo du šaukštus per dieną, arba po šaukštą prie kiekvieno valgio. Geras naudingas bus pridėtas prie paprastos jūsių dietos. Ir viduriams lengvai atsieina, ne taip, kaip anie gyvuliniai riebalai.

Apie žymius žmones

Rašo D. M. Šolomskas

Lietuvos liaudis gerbia ir myli savo rašytoją Juliją Beniuševičiūtę - Žymantienę - Zemaite. Myli už jos paprastumą, nuosirdumą, atvirumą savo raštuose.

"Aš rašau ne iš galvos, bet iš gyvenimo", sakė ji pati apie savo kūrybą. Ir kas jos raštus skaitė, tas tuo įsitikino.

Julija Beniuševičiūtė gimė 1845 m. birželio 12 d. Zemaitijoje, Būkantiškėje, Platelių valsčiuje, Kretingos apskrityje. (Seniau buvo manoma, kad ji gimusi Telšių apskr., bet Tarybų Lietuvoje specialė komisija nustatė tikrą vietą ir laiką).

Ji augo laiku, kada baudžiavimas buvo pasiekęs juodžiausią ponų viešpatavimą. Ji pasipiktino ponais ir ištėkėjo už baudžiaininko, išsižadėdama bajorystės.

Jau būdama 50 metų pradėjo rašyti

Vilkdama paprastos valstietės gyvenimą, jau būdama didelės šeimos motina, nežinodama gramatikos, su grubusiomis rankomis nuo sunkaus darbo, sulaukusi 50 metų, ji imasi rašyti.

1894 metais ji parašė pirmąjį savo kūrinėlį "Piršlybos", kuris 1895 metais, pavadinamas "Rudens vakaras", buvo atspausdintas kalendoriuje. Draugai pastebėjo jos plunksnos gabumą ir ragino ją rašyti. Julija mokėsi gramatikos ir rašė daugiau. Ir ji savo talentą paskyrė liaudies reikalams, aprašydama jos vergus ir uždavinius.

Zemaitė savo apsakymėliuose, vaizdeliuose, apybraižose vaizdžiai aprašė liaudies viltį, kad kartum ir turėjo gali, kad carizmui ir dvarponijai bus padarytas gas, kad skriaudžiamai ir

vargstanti žmonės pasieks išsilaisvinimą.

Zemaitė vyksta Amerikon

1914 m. rugpjūčio 1 dieną kaizerinė Vokietija paskelbė Rusijai karą. Lietuva atsidūrė karo liepsnoje. Prie pirmesnių vargų ir priepaspaudų prisidėjo dar karo pagimdyti vargai. 1915 metais kaizerininkai okupuoją visą Lietuvą.

Zemaitė matė kaizerininkų žiaurumus. Ji su dideliu užjautimu rašo apie rusus belaisvius, kuriuos vokiečiai verčia apkasus kasti ir žvėriškai persekioja. Kas dėl vokiečių kaizerininkų, ji rašė:

"Prieš vokiečius lietuvių širdis saip tvaksi, kad iš šalies girdėt. Ateis kuomet nors laikas, kada lietuviai duos jiems per verpstas."

Zemaitė atvyksta į Jungtines Valstijas rinkti aukų šelpimui lietuvių, nukentėjusių nuo karo ir vokiečių okupacijos.

Jai būnant Amerikoje pasibaigia karas. Lietuvos dvarponija ir buržuazija su Lenkijos ir užsienio imperialistų talka nugalėjo Lietuvos tarybinę respubliką, kuriai vadovavo Vincas Kapsukas.

Dar 1919 metais, Chicago lietuvų organizacijų konferencijoje Zemaitė parašė Lietuvos reikalais rezoliuciją, kurioje, tarpe kitko, pasakyta:

"Konferencija, apsvarsčius kovos būdus už Lietuvos laisvę, atranda, kad Lietuvos laisvės priešais yra ne tik svetimi pavergėjai, o ir 'savieji' darbo žmonių išnaudotojai, kad tie Lietuvos laisvės priešais, remdami vieni kitus, jau dabar planuoja, kaip uždėti

JULIJA ZEMAITĖ

jungiant Lietuvos, kad darbininkai prievoli statyti vienynas pastangas prieš tuos Lietuvos laisvės priešus, idant nedavus jų planams įvykti."

1920 m. birželio 15 d. ji rašė iš Amerikos savo sūnui į Lietuvą laišką: "Man žingeidū, kokį prezidentą Lietuvai gaus? Ar šaltus barščius, ar ba surūgusį Smetoną, arba tiesiai kokias išrūgas, kokių didžurčių, dvarponių ar kunigų išsunktas, nes visur turtai, pinigai viršū ima."

Ir vėliau, patyrus apie Lietuvos dvarponių ir buržuazijos išgalėjimą, ji jau rašė:

"Na, dabar kad užsisės žmonėms ant sprando, nē atsigvėpti negalės... Dar didesni jungū gardės pyragai. O jūs, kareiviai, galvas guldę už demokratiją ir laisvę, ką sakysite ant tokios neprigulmybės?"

"I Lietuvą grįžau, o Lietuvos neradau"

1921 m. Julija Zemaitė grįžo Lietuvon. Ir kaip ji pasipiktino ponų viešpatavimu, kad sušuko: "I Lietuvą grįžau, o Lietuvos neradau!" Ji, matydama, kaip buržuazinės Lietuvos valdai stengėsi tik sau įsitaisyti šiltas gūstas, matydama visur žiaurų darbininkų, tarnautojų ir val-

stiečių išnaudojimą, matydama žulikišką valdonų atsidūmą linkui pačios Lietuvos tautinės laisvės, Julija prieš pat savo mirtį sakė:

"Štai Lietuvos apgyvenėjai — provokatoriai, bynrybės. Ar galima tokius žmonėmis vadinti? Tik žvėrys ir gana..." (Visos citatos imtos iš Zemaitės laišku, rašytu jos sūnui, tilpusių "Tiesoje" No. 110, 1940 m.)

Taip Zemaitė rūšiai kalbėjo apie smetonininkus dar 1920-1921 m. Suprantama, koks jos būtų buvęs atsidūmimas linkui smetonininkų 1926-1940 m. Dar daugiau ji piktintusi lietuviams nacionalistais, kurie Antrojo pasaulinio karo laiku tarnavo hitlerininkams prieš Lietuvos ir lietuvių laisvę, o dabar daugelis iš jų, gyvendami užsienyje, niekina Lietuvą ir jos liaudį.

Julija Zemaitė mirė 1921 metų gruodyje. Ji mirė Marijampolės (dabar Kapsuko) mieste. Prie jos kapo rašytojas Vaižgantas pasakė:

"Lietuva baisiai šykščiai atsimokėjo garbingai senelę už jos nenuilstamą ir talentingą darbą literatūros ir visuomenės žrityse." Bet taip Zemaitėi šykščiai atsimokėjo tik buržuazinė — dvarponių — Lietu-

Aukštosios mokyklos ir jaunieji specialistai

Į kokią Lietuvos ūkinio ar kultūrinio gyvenimo sritį pažvelgtume — vyrų sutiksime jaunus, Tarybų valdžios metais baigusius aukštąsias mokyklas specialistus, vaisingai dirbančius savo gimtosios šalies laimės ir klestėjimo vardan. Mokytojai, inžinieriai, gydytojai, agronomai, kalbininkai, istorikai, rašytojai, visuomeninių organizacijų darbuotojai — visi jaunieji Lietuvos specialistai — kupini energijos ir didelių užmojų, kupini meilės savo šaliai, dirba visomis jėgomis, kad stiprėtų ir žengtų pirmyn Tarybų Lietuva.

Ruošiant Lietuvos inteligentijos tautinius kadrus, didžiulį darbą nuveikė Lietuvos aukštosios mokyklos. Vilniaus Valstybinis V. Kapsuko vardo universitetas pokario metais išleido daugiau kaip 5,000 specialistų. Universiteto auklėtiniai šiaandien darovauja įmonėms ir kolūkiams, mokslinio tyrimo įstaigoms ir statyboms, jų tarpe yra nemaža jau pagarsėjusių rašytojų, visuomeninių veikėjų. Universitetas kasmet auga. Šiuo metu jame mokosi 5,700 studentų.

Naujoji, Liaudies Lietuva Zemaitę gerbia. Jos raštus išleido šešių tomų rinkinyje. Jos kapą lanko Lietuvos jaunieji maldininkai ir veikėjai. Jos vardas yra jamžintas.

Neseniai Tarybinės Sąjungos išleido pašto ženklelį su Zemaitės atvaizdu, kuris pasiekia visus pasaulio kraštus. Štai kaip laisvoji Lietuva įvertina draugų lietuvių tautos rašytoją Juliją Zemaitę.

Kauno politechnikos institutą ne veltui vadina Lietuvos pramonės, statybų, energetikos kadru kalve. Šiaandien kiekviename respublikos fabrike, gamykloje, kiekvienoje statyboje susitiksime specialistus, pokario metais baigusius šį institutą. Daug instituto auklėtinų užima žymius postus pramonės valdyme, mokslo įstaigose.

Pokario metais Politechnikos institutas jau paruošė 3,500 inžinierių. Kasmet ji baigia 600 specialistų. Ateity — dar didesnės instituto augimo perspektyvos: per artimiausius penkerius metus numatyta paruošti institute daugiau kaip 3,600 aukštus kvalifikacijos inžinierių.

Šia proga įdomu pateikti kai kuriuos palyginimus: Tarybų Lietuvoje kiekvienai dešimčiai tūkstančių gyventojų išleidžiama 40% daugiau inžinierių, negu Jungtinėse Amerikos Valstijose ir 3 kartus daugiau, negu bet kurioje Vakarų Europos šalyje!

Pastaraisiais metais institute įvestos naujos specialybės, labai reikalingos Tarybų Lietuvos liaudies ūkiui; mechaninė medienos technologija, laivų mašinos ir mechanizmai, statybinės ir kelių mašinos bei įrengimai, elektros mašinos bei įrenginiai ir tt. Šios specialybės įvestos ne atsitiktinai: juk Lietuva dabar turi sparčiai augančią laivų statybos pramonę, elektrotechnikos gaminių pramonę, joje be paliovos vyksta didžiulės statybos. Kauno Politechnikos institutas daug prisidedo parengiant Kauno hidroelektrinės prie Nemulio projektus, padėjo pasta-

tyti Antalieptės hidroelektrinę ir eilę kitų svarbių objektų.

Kauno Politechnikos institutas atidarė savo filialą Vilniuje. Artimiausiais metais numatyta tokius atidaryti ir kituose stambesniuose Lietuvos miestuose.

Jei Politechnikos institutą Lietuvoje vadina pramonės kadru kalve, tai žemės ūkio akademija — kadru žemės ūkiu kalve.

Jau pirmaisiais, labai sunkiais pokario metais, Tarybinė vyriausybė ėmėsi visų priemonių, kad būtų smarkiai išplėstas specialistų žemės ūkiui ruošimas. Pastangos davė gerus vaisius. 1946 metais Lietuvos žemės ūkio akademijoje mokėsi du kartus daugiau studentų, negu prieš šiemet akademijoje — 2,905 studentai. Tai septynis su viršum karto daugiau, negu juo mokėsi iki karo!

Naujus kadrus ruošia taip pat Kauno medicinos, kūno kultūros, Vilniaus ir Šiaulių pedagoginiai institutai, Veterinarijos akademija ir kitos aukštosios mokyklos.

Janoji Tarybų Lietuvos inteligentija, armija aukštųjų kvalifikacijos specialistų kartu su visa lietuvių tauta dirba šalies gerovei ir vis aukščiau kelia savo darbą Lietuvos vardą.

("TB")

JŪRŲ REIKALAIS NEGALEJO SUSITARTI

NEGALĖJO SUSITARTI. — Po dvejų mėnesių derybų baigėsi jūrų reikalais konferencija. Tikrumoje ji nepadarė jokio nutarimo. Jungtinės Valstijos reikalavo, kad tik per tris mėnesius nuo kranto jūra būtų skaitoma šalies vandeniu, o vėliau iki šešių mylių. Tarybų Sąjunga, Indija ir eilė kitų šalių stoji už dvilinką mylių.

REDAKCIJAI

LAIŠKAS IŠ LIETUVOS

BROLIAMS LIETUVIAMS Melieji Laisviečiai!

Dėka savo sesers iš Brockton, Mass., aš gaunu jūsų gerb. laikraštį "Laisvė". Dabar po reorganizacijos ji gausiu rečiau, bet jis liks man mielas ir įdomus ir toliau, kaip daugeliui mūsų tautiečių, kurie ji skaito kaip savo tikrą brolių ir seserų, gyvenančių už daug tūkstančių mylių nuo savo tėvynės, brangius rašto darbus, o kartu ir kultūros vaisius. Aš jūsų laikraštį pažįstu dar nuo prieškarinių laikų. Tada ji man siuntinėjo mano mylimas brolis, kuris ir dabar gyvena Floridoje. Kada Lietuvoj Smetona su savo tarnais žiauriai susidorėjo su suvalkiečiais ūkininkais — juos šaudydamos, aš tada neiškentęs parašiau ilgą straipsnį "Gelbėkite mūsų sielas", kurį jus visą išsiai atspausdino. Nuo tada aš likau Laisvės draugu, tik žiaurus karas nutraukė tą pažintį. Dabar daugiau susipažinęs ne tik asmeniškai su "Laisve", bet per jį daugiau ir geriau pažinau tenyščių lietuvių gyvenimą, jų būdą. Mes čia Tėvynėje dabar išaugom, sustiprėjom, jau gerai išmokom kaip atskirti draugą nuo priešo ir pan. Jūsų gyvenime, sprendžiant iš spaudos, išskyla keletas idėmių momentų, apie ką ir norėčiau čia jums išsistarti: Svarbiausias momentas,

kad daugumas Amerikos lietuvių būkštauja apie rezignaciją prieš amerikiečių tautą. Dauguma sako: Senoji karta baigia išmirti, je naujimi liko mažai, o naujii ateiviai taip pat mažą pagalbę, nes jų vaikai daug greičiau nutautės ne kaip senųjų ateivių. Už šį nutautėjimą nėra kaltas jaunimas, bet atsakingi senieji, kad jaunimui nesudarė sąlygų būti tikrais lietuviams. Pas mus čia Lietuvoje taip pat buvo daug galimybių jaunimui nutautėti, bet jis paliko tvirtai lietuviškas. Yra sakoma, kad ta visuomenė, kuri netenka jaunimo, netenka studentijos sau yra pasirašiusi mirties sprendimą. Mes čia Tėvynėje dėl to esame ramūs. Bet pas jus, gerb. tautiečiai, reikalai ne tokie. Jūs visą laiką turėjote geresnes gyvenimo sąlygas kaip mes čia Lietuvoje. Jūs mažai žinote, kas yra karai, kas yra žudymai, kas yra sugriovimai. Mes Tėvynę atstatėm ne vieną kartą, tas daug kainavo darbo. Mūsų pagrindas valstietis labai sunkiai dirbdamas stengėsi savo visus vaikus mokinti. Bet tik sunkiame darbe tautos išlieka didingos ir gyvos. Prabanga ir pinigai tautoms padeda išsigimti...

"Laisvėje" mes dažnai skaitome kaip Amerikos lietuviai negražiai tarpe savęs pešasi, vieni kitus niekina, užgaulioja, įtarinėja.

Žinoma, toks susiskaldymas nei vienai tautai neduoda gero. Atskiros grupės ar partijos nori įrodyti, kad tik vieni jie yra tikrais patriotais, o kiti parsidavėliai ir pan.

Čia norėčiau, brangūs broliai ir seserys, jums priminti garsaus Italijos rašytojo E. De Amicijo, "Mažasis Padujos Patriotas" apsakymėlį. Kas yra pamiršęs, trumpai pakartosiu: "Vieno gruolai vienu iš Barcelonos ir Italiją grįžo pas savo tėvus benamis, nuskrudęs ir alkanas mažas berniukas, kuris buvo savo tėvų parduotas kaip gyvulys į cirką. Turtingieji to garlaivio keleiviai, kad pasirodyti save gerais žmonėmis, sumetė tam berniukui krūvelę smulkių pinigų, už kuriuos jis galėjo būti sotas ir apsiirėngęs. Bet kada jis nugirdo, kad tie patys aukotojai pradėjo peikti ir užgaulioti jo tėvynę — Italiją, jis nesitverdamas apmaudu sviedė tuos suaukotus pinigus tiesiog aukotojams į veidą, surikdamas: Susirinkite savo pinigus! Aš nepriimu išmaldos iš tų, kurie niekina mano tėvynę!..."

Taip, brangūs broliai lietuvi, o kokia padėtis mūsų tautiečių tarpe? Ar daug atsiras tokių patriotų? Mes žinome, kad dauguma savo lietuviškas sielas yra pardavę kapitalo dievaikiams. Ar tai negėda pažeminti ir

užmiršti savo brangią Motiną Tėvynę? Juk jūsų daugumas vaikystės dieneles praleidote čia Lietuvoje, jūsų motina lietuviė pirmą žodį išmokė tarti lietuviškai. Dauguma iš jūsų ir savo darbu esate padėję, kad Tėvynė gyvuotų. Tai kodėl dabar ją išduoti svetimiesiems už niekšingus grašius?

...Lietuviais esame mes gimę, lietuviams turime ir būt, tą garbę gavome užgime, jai ir neturim leist pražūti!

Iš Amerikos lietuvių spaudos mes matome, kad jūs nesistengiate artėti prie savo tėvynės bent kalbos dalimi. Jūsų laikraščiuose pilna visokių angliškų žodžių, kurie versta verčia jaunuolių į amerikonišką gleibį. O jeigu kalba būtų vartojama gryna lietuviška, jis pamatytų, kad ji graži, kad verta jos mokytis, ją kalbėti. Ar nėra tokiems žodžiams tikrų lietuviškų vardų (banketas, piknikas, sosaidė, unija, rendos, bilijai ir kiti). Pav. "Vilnis" 1958.I.11 d. savo tos dienos puslapiuose rašė: "Siūlo siekėtiną bily. Washington — Senatorius Barry Goldwater inėšė 'right to work' bily". Žinoma, toks rašymas neveda link lietuviybės. Čia Amerikos lietuvių daug gautų pasisemti ir pasimokyti iš tėvynėje leidžiamų laikraščių, žurnalų ir knygų. Pav. pas jus Amerikoje yra platinamas lietuvių kalbos žodynas, kodėl juo nepasinaudojus?

Toliau jūsų laikraščiuose labai daug vietos skiriama apie atskirų asmenų minėjimą vedybų, mirimų, gimimų arba visokių sukakčių progą. Kodėl jūs negalėtumėt daugiau rašyti apie savo Tėvynę, jos meilę ir grožį? Pas mus Lietuvoje viskas yra pagrįsta ant visuomenės. Čia yra iškeliamas kolektyvas, o ne atskiras asmuo. Pas mus asmenybės kultas yra smerkiamas. Mes neskaityme geru rašytoju ar menininku tą, kuris yra suakmenėjęs ir nieko nekuria apie visuomenę.

Be to, jūsų laikraščiuose labai daug didelių ir mažų naujienų, (tai puiku), bet mažai rašoma apie darbininkų reikalus, kaip jie kovoja už savo interesus, kaip darbo žmonės vedą savo organizacijas ir t.t. Amerikos lietuvių darbininkai su s laikraščiuose nemažai yra rašoma ir iš Tėvynės gyvenimo. Net mūsų laikraščiai yra užgyrę "Laisvę", kad teisingai rašo apie Lietuvą. (Kauno Tiesa 1958.III.11 d.)

Pas mus laikraščiuose nerasite rašant prieš dievą, kunigus, o pas jus pilna visokių ilgaskvernių, dauvatų, dipukų, cicilikų, raundonųjų, bedievių ir pan. užgauliojimų. Kam tai reikalinga? Ar čia nėra vienas kito įžeidinėjimas, ar negilinas tautiečių išsiskyrimas?...

Čia norėtusi pasakyti keletą žodžių tiems Amerikos lietuviams, kurie paliko Tė-

Redakcijos pastaba

Su kai kuriomis Vyt. Aglinaičio pastabomis negalima sutikti. Pavyzdžiui, jis ima ir sutapatina Amerikos lietuvių gyvenimo sąlygas su Lietuvos žmonių gyvenimo sąlygomis. Jos visiškai skirtingos. Kas to nesupranta, tas negali suprasti mūsų padėties.

Arba, ar galima sutikti su besąlyginiu pasakymu, kad "prabanga ir pinigai tautoms padeda išsigimti". Išsina, kad tik ta laiminga tauta, kur gyvena skurdė — juo didesnis skurdas, tuo sveikesnė tauta! Jeigu taip, tai ir tarybinėms tautoms, kurios taip energingai kelia savo medžiaginio ir kultūrinio gyvenimo lygį, grūmoja pavojus.

Visiškai nepagrįstas yra straipsnio autoriaus primetimas Amerikos lietuviams, ypač mums pažangiečiams, kad "dauguma jų savo lietuviškas sielas yra pardavę kapitalo dievaikiams".

Sutinkame su Vyt. Aglinaičio kaltinimu, kad mūsų spaudoje ir kalboje kupina visokių svetimybų. Mūsų rašomajon ir kalbamajon kalbon yra įsiskverbę daug angliškų žodžių.

Bet labai dažnai mes pagalvojame: Mums labai, labai sunku iš mūsų kalbos ir raštijos išpašyti lukan piknikus ir banketus, bet kaip ir kuo jūs, Lietuvos draugai, pateisinate savo spaudoje "startus", "krosus", "finišus", beje, ir "piknikus", ir "mitingus"?

Takais takeliais ir didį kelią

(Tąsa)

Jau naktį mes atvykome į kažkokį kaimą. Čia mūsų vežikai pasuko į kairę, ir mes turėjome išlipti. Nežinodami, kaip toliau eiti, pasibeldėme į vieną vargingą bakūželę, bet ilgai mums niekas neatsiliepė. Pagaliau prie lango priėjo senis ir piktai suriko, kad mes naktį ramybės neduodam. Gražiai atsiprašėme ir paklausėme kelio. Senukas, mūsų mandagumo sušvelnintas, išėjo iš gryčios ir parodė.

Toliau keliavome pėsčiomis. Naktis buvo vėsi, eiti nesunku. Pradėjo aušti rytas. Traukėme laukais, vėliau miškeliu, neramiai dairydami, kad ir vėl neužkluptų baltųjų žvalgyba. Po kiek laiko priėjo kaimas, papusryčiavome ir pradėjome klausinėti, kokia čia valdžia. Žmonės atsakinėjo labai nenoromis, su baime. O pauglys vaikas paaiškino, kad pas juos jokios valdžios nėra. Supratome, kad tebesame neutralioje zonoje. Paėję apie dšimt kilometrų, vėl paklausėme piemenukų, bet ir šie atsakė, kad jokios valdžios nėra. Miškelyje pasilsėję, vėl keliavome toliau.

Pagaliam naktį pasiekėme Ežerėnus. Ant tilto stovėjo raudonarmiečių sargyba, kuri nuvedė mus į karo komendantūrą. Suradę karo komendantą, prasėme apie mūsų atvykimą kuo greičiausiai pranešti Ypatingosios komisijos įgaliotiniui. Karo komendantas skubiai nusiuntė pasiuntinį su mano rašteliais. Mums su raudonarmiečiais begeriam abata, į komendantūrą įbėgo Ypatingosios komisijos įgaliotinis Juozas Opanskis.

—Tai tu gyva?!—sušuko, mane atkabindamas.

—Kaip matai,—atsakiau.

—Koks "kartus nusivylimas"!—juokavo Opanskis.—O čia mes visi jau tave apvertėme ir palaidojome kaip didvyrį. Kažkas jau ir nekrologą parašė!

Juozas Opanskis buvo gyvo, linksmo būdo žmogus, puikus draugas, išstvermingas komunistas, negailestingas kovotojas su priešu. Kilęs nuo Utenos, iki 1914 m. karo jis mokėsi Utenoje, o karo metu išvykęs į Petrogradą, gyveno lietuvių moksleivių bendrabutyje ir mokėsi realinėje gimnazijoje. Dar prieš 1917 m. Vasario revoliuciją Opanskis stojo į bolševikų partiją, aktyviai dalyvavo Didžiojo Spalio revoliucijoje. 1917 m. liepos mėn. "Pravdos" redakciją užpuolus kerenskininkams, jis narsiai įgynė ir buvo sužeistas į galvą. 1919 m. Opanskis buvo paskirtas Vilniaus Ypatingosios komisijos pirmininku. Vėliau visą savo trumpą gyvenimą jis dirbo saugumo organuose. Žuvo Minske 1927 m. nuo banditų rankos, eidamas valstybės saugumo liaudies komisaro pareigas.

Į NAUJĄ KOVOS DARBĄ

Gavę iš Opanskio dokumentus ir komandiruotę, iš Zarasų išvykome į Dvinską, kur buvo Gynybos taryba ir Lietuvos ir Baltarusijos Komunistų partijos CK įgaliotinis Angarietis. Ten pat dirbo ir Baltrus Matusevičius. Jiems perdavė visas žinias apie Vilniaus partinę organizaciją ir pagrindinį susikūrusį miesto komitetą, kuriam tuomet vadovavo Kazys Naujokaitis, o taipgi apie paskutiniųjų laikų įvykius mieste ir kaimuose. Norėjau keliauti toliau, į Komjaunimo Centro Komitetą, kuris tuomet buvo Minske, bet Angarietis pasiūlė man likti čia ir dirbti Gynybos tarybos slaptajame skyriuje. Likti Dvinske labai nenorėjau, verčiausi vėl prie komjaunimo darbo, bet visgi teko pakluti.

Kaip tik tuo metu iš įvairių baltųjų užimtų Lietuvos kampelių į Dvinską suvažiavo daug mūsų draugų. Tai buvo liūdnas laikas: lietuviškosios buržuazijos užgroboje teritorijoje siautė kruvinas teroras, visa, ką iškovojo darbo žmonės, buvo atimta, sunaikinta, sutrypta. Mūsų Lietuva vėl paskendo ašarose ir kraujuje.

Komunistai skubėjo ten, kur jų laukė sunkus, atkaklus darbas, pavojus, o gal ir mirtis. Bet jie tvirtai tikėjo, kad po kiek laiko Lietuvoje vis tik bus vėl atkurta Tarybinė santvarka. Daugelis mūsų draugų, pasitraukusių iš buržuazinės kariuomenės jau užimtų vietų, atvykę į Dvinską, perduodavo savo istaigų dokumentus ir bylas CK įgaliotiniui, o patys

grįždavo vėl į Lietuvą organizuoti pagrindinį darbą. Taip susirinko nemaža vykstančių į Lietuvą išstvermingų komunistų. Jų tarpe buvo Kazys Bangaitis-Dominas, Petras Pajarskis, Baltrus Matusevičius, Stasys Eimutis, Valiukas ir kt. Man teko juos išlydėti, visiems tarti nuosirdų atsisveikinimo žodį ir palinkėti gero kelio.

Vienas iš pirmųjų į Lietuvą išvyko Valiukas. Tai buvo dar labai jaunas, tik pradėjęs gyventi vaikas. Karšta komjaunoliška širdis jį traukė ten, kur šaukė vargstanti Lietuvos liaudis. Visiems laikams liko mano atmintyje diena prieš jam iškeliaujant. Buvo liepos mėnesio pradžia. Aš įdaviau Valiukui mandatą—mažytę plono šilko skiautėlę su antspaudu ir irrašytu jo slapyvardžiu. Stropiai susukusi jį dėdele, įkišau į popirosos kandiklį ir įdėjau į portsigarą. Valiukas buvo linksmas, juokavo ir visą vakarą dainavo. Atsisveikino jis su šypsena lūpose ir iškeliauvo kupinas vilčių ir kuklumo. Tačiau, eidamas per fronto liniją, jis pateko į baltųjų lietuvių rankas ir buvo sušaudytas.

Lietuvos ir Baltarusijos Gynybos taryba buvo įsikūrusi viešbučio patalpose. Ten pat gyveno ir visi darbuotojai. Tie, kurie turėjo grįžti į Lietuvą, taipgi ten apsidavė.

Išvykstančiųjų tarpe buvo ir Karolis Požėla, seneniai drauge su Raudonąja Armija pasitraukęs iš Šiaulių. Kelias, kuriuo ėjo Valiukas, jau buvo baltųjų susektas, todėl kiti draugai turėjo patys ieškoti naujų kelių. Karolis Požėla, sužinojęs, kad aš seneniai atvykau iš Vilniaus, labai susidomėjo, kaip atkeliauvau. Aš jam smulkiai papasakojau visus kelius, upelius, miškelius, takus ir kaimus, kur ėjau. Jis briažė planus ir vis dar klausinėjo, juokaudamas, kad eisias mano takais, nes jie turėtų būti laimingi ir jam. Po kelių dienų jam reikėjo išvykti, todėl vakarais mudu ilgai kalbėdavomės.

Neužmiršamos liko tos mūsų trumpo susitikimo dienos, ypač paskutinis vakaras, kai mudu išsėdėjome beveik iki ryto viešbučio vestibiulyje. Tada aš pažinau jame tą nepaprastą žmogų, kurį vieną kartą gyvenime susitikęs, jau niekada jo neįstengsi užmiršti.

Aš papasakojau jam ir pati svajojanti grįžti į Lietuvą dirbti pagrindinį darbą. K. Požėla pritarė man, sakydamas, kad kiekvieno komunisto pareiga kovoti dėl savo liaudies laisvės. Jis man patarė, nurykus į Tarybų Rusiją, neleisti veltui laiko, stengtis mokytis ir daug skaityti. Išsiskyrėme, kai visur buvo mirtinga tyła—ir gatvėje ir Gynybos tarybos patalpose—viesbutyje. Atsisveikinant palinkėjau jam laimingos kelionės ir sėkmės darbe, o jis man—greitai susitikti Lietuvoje.

SUSITIKIMAS SU DRAUGAIS

Būdama Dvinske, sužinojau, kad čia stovi mūsų Karolio Libknechto vardo Vilniaus komjaunimo karinis būrys. Skubėjau aplankyti savo brangius draugus. Sunkiųjų kovų laikotarpis mus labai suartino, todėl mes susitikome kaip tikri broliai, nesimantę ilgus metus. Čia radau Ramanavičių, Vladą Rimšą ir kitus draugus. Mūsų karinį būrį išformavo į Raudonosios Armijos dalinius. Vieni jau turėjo paskyrimą į frontą, kiti ruošėsi vykti į Lietuvos pagrindį, kai kurie dar niekur nebuvo paskirti. Dažnai, radusi laisvesnę valandėlę, nubėgdavau pas savo būrio komjaunuolius. Beveik kiekvieną dieną ką nors tekdavo lydėti: vienus—į frontą, kitus—į Maskvą, į kokius nors kursus. Gaila buvo su jais skirtis; jie visi buvo puikūs, nuosirdūs draugai.

Dvinske ir man neilgai teko būti. Liepos pabaigoje gavau telegramą iš Minsko: mane kvietė į Lietuvos ir Baltarusijos Komjaunimo Centro Komitetą.

(Bus daugiau)

Nesivėlinkite, Laisvės Prieteliai

Tuojuo pasisakykite, kad stojate į Laisvės prietelių eilę, jei vienu kartu neišgalite įmokėti metinės duoklės \$25, pasisakykite, po kiek galite mokėti į mėnesį, ir pradėkite darbą.

IŠ LIETUVOS ISTORIJOS

"Bolšaja Sovietskaja Enciklopedija" ("Didžioji Tarybinė Enciklopedija") išaiškina virš 100,000 temų; pateikia daug žinių iš Lietuvos istorijos. Ten randaime žinių apie buvusius lietuvių tautos vadus, literatus, veikėjus, kovas, karus ir tt.

1957 metais buvo išleista Juozo Jurginio "Lietuvos TSR istorija"; tai vadovėlis vidurinėms mokykloms. Tai suglaustoje formoje Lietuvos istorija nuo pat seniausių laikų iki mūsų dienų. Veikalas didelio formato, paveiksluotas, atspausdintas ant gero popieriaus, turi virš 170 puslapių. Išėjo 35,000 tiražu.

Lietuvos TSR Mokslų Akademijos Istorijos Institutas 1955 m. išleido nepavduojamą dokumentų rinkinį—"Lietuvos TSR istorijos šaltiniai" pirmąjį tomą, kuriame telpa 568 dokumentai iš lietuvių tautos praeities.

Šis veikalas yra 614 puslapių. Surinkti dokumentai—įvairių rašytojų atsiliepimai apie lietuvius, kronikos, metraščiai ir tt. Dokumentai prasideda su romėnų rašytojo Tacito atsiliepimu apie lietuvius (aisčius) nuo 98 metų mūsų gadynės ir baigiasi su 1860 metais.

"Lietuvos TSR istorijos šaltiniai," apart dokumentų, dar turi geografinių vardų rodyklę, asmenų vardų rodyklę ir chronologinį šaltinių sąrašą.

Turėdami šiuos dokumentus, mes kartą nuo karto duosime mūsų laikraestyje duomenų iš lietuvių tautos istorijos.

Romėnų rašytojas Publius

Cornelius Tacitus, gimęs apie 55 metus ir miręs 117 metais, kai kurį laiką tarnavo gotams (vokiškoms padermėms). Jis susipažino su Baltijos jūrų rytų pusėje gyventojais lietuvišiais ir latviais. Tais laikais Baltijos jūrą vadini Swebų jūra. Tacitus štai ką rašė:

"Dešiniajame Swebų jūros krante jūra plauna aiseių gentis... Ji garbina dievų motiną. Kaip prietaringumo ženklą, nešioja šernų pavidalus (statulėles). Tai vartojama vietoje ginklo ir kitokios apsaugos... Retai vartojama geležis, dažniausiai medžio lazdos. Javus ir kitokius vaisius augina išstvermingiau negu tingūs germanai. Bet ieško naudos ir jūroje, ir tik jie vieni iš visų kitų seklumose ir pačiame krante renka gintarą, kurį patys vadina "glesum."

"Būdami barbarais, netyrė ir nežinojo, kokia jo (gintaro) prigimtis, kokia jo kilmė. Jis, būtent, ilgai tarp kitų jūros išmetamų daiktų buvo nejudinamas, kol mūsų prabangumas ir jam vertę suteikė. Jiems jis atrodo bevertis: renka, kopūti randa, neapdirba, atgabeną ir stebėdamiesi priima atlyginimą..."

(Iš "Lietuvos TSR istorijos šaltiniai".)

Tai šitokis yra atsiliepimas apie lietuvius, kuriuos tais laikais vadino aisčiais. Iš jo matome, kad lietuviai jau rūpestingai augino javus. Iš to suprantame, kad jie buvo vietos gyventojai ir jau nesikilnojo su galvijų bandomis iš vietos į kitą vietą.

D. M. Solomskas

ĮVAIRIOS ŽINIOS

PIETUOSE RASISTAI IR VĒL DŪKSTA

Jacksonville, Fla. — Rasistai iš "The Confederate Underground" padėjo bombas į žydų centrą ir neegrų mokyklą. Nuostolių nedaug padarė, bet išgąsdino žmones ir sukėlė didelį nerimą. Tai jau trečias panašus rasistų pasielgimas 1958 metais.

JAV LAIMĖJO PANAMOS KANALO REIKALAIŠ

Washingtonas. — Aukščiausias Teismas palaikė Jungtinių Valstijų nustatytas kainas už perplaukimą laivu Panamos kanalu. Prieš aukštas kainas buvo pasisakęs žemesnis teismas, bet Aukščiausias Teismas palaikė valdžios pusę.

NASSER ATVYKO Į TARYBŲ SAJUNGĄ

Maskva. — Tarybinis "jet" lėktuvu "TU-104" at-

skrido Nasser, Jungtinės Arabų Respublikos prezidentas. Orlaukyje jį pasitiko TSRS prezidentas Voršilovas, premjeras Chruščiovas ir eilė užsienio atstovų. Jų tarpe buvo ir Jungtinių Valstijų ambasadorius.

PREZIDENTAS KARTOJA, KĄ PIRMIAU SAKĖ

Washingtonas. — Prezidentas Eisenhoweris, pasitarime su spaudos atstovais, sakė, kad "nedarbas mažėja". Jis savo kalbą remia tuo, jog balandyje nedarbo apdraudą imančių sumažėjo 78,000.

INDONEZIJOS DAR VIENAS LAIMEJIMAS

Jakarta. — Indonezijos armijos daliniai užėmė Bukittinggi miestą Sumatroje. Tai buvo sukilėlių centras po to, kaip jie neteko Padango. Dabar Sumatros saloje beveik visi miestai yra valdžios rankose.

Lawrence-Methuen, Mass.

Pirmas Pavasarinis Parengimas Spaudos Naudai—"Laisvei"

Sekmadienį, Gegužės-May 18

Pradžia 2 val. dieną

MAPLE PARKE

Lawrence-Methuen, Mass.

Bus šaunūs pietūs šiame metiniame parengime, iš geriausių valgių ir įvairių gėrimų. Tad kviečiame visus dalyvauti šiame pirmame pavasariniam parengime, pirmame šį sezoną.

Rengėjai, LLD ir LDS Kuopos

Montello-Brockton, Mass.

Worcesterio AIDO CHORAS Suvaidins Trijų Aktų Operetę

"KADA KAIMAS NEMIEGA"

Rengia Lietuvių Tautiško Namų Draugovė

Sekmad., Gegužės-May 11 --- Pradžia 2 Val. Dieną

Worcesterio AIDO CHORAS, vadovybėje Jono Dirvelio

Lietuvių Tautiško Namų Viršutinėj Salėj, 668 No. Main Street, Montello

Kviečiame visus meno mylėtojus ir rėmėjus dalyvauti, pamatyti šią gražią operetę, kurią parašė V. Raila, muziką sutaisė aDratėlė Yuden. Yra gražių dainų ir jaukaus humoro. Duryrs atdaros nuo 1 val. dieną.

Rengėjai

Iš N. Anglijos Liet. moterų suvažiavimo

Balandžio 13 d. Lietuvių Amerikos Piliiečių Klubo Svetainėje, 823 Main St., Cambridge, Mass., įvyko N.A.M.S. suvažiavimas. Suvažiavimas visais atžvilgiais buvo sėkmingas.

Gabiai pirmininkavo J. Stigienė. Nutarta atlikti daug svarbių darbų bėgama metais.

Iš raportų paaiškėjo, kad kolonijose daugiausiai darbuojasi moterys.

Nutarta surengti Moterų Sąryšio pikniką pabaigoje birželio mėnesio. Tai bus pirmas šios vasaros sezoną pažmonys.

Plačiai aptarta "Laisvės" metinio pikniko reikalai. Piknikas įvyks liepos 4 dieną Tautiškaime Parke, Montello, Mass. Nutarta pasidalyti darbais, idant tinkamai aptarnauti publiką ir padaryti finansinės paramos laikraščio palaikymui.

Nutarta pasiūsti pasveikinimą L. Prūseikai ir biskpui finansinės paramos.

Nutarta paaukoti "Laisvę", "Vilniai" ir kitiems darbininkams reikalingams.

Kadangi iš kitų valstijų moterys neprisiūnia savo delegacijų į suvažiavimus, tai nutarta ateityje vadintis: **Massachusetts Moterų Sąryšis**, vietoje Naujosios Anglijos. Dar Mass. valstijos draugės nepavargo veikloje, tai taip ir vadinsimės.

Skaityta sveikinimai suvažiavimui. Su sveikinimais gauta aukų sekama: Cambridge Moterų Klubas \$20; So. Boston LLD 2 kp. Moterų Klubas \$15. Montello ir Norwoodo moterų klubai sveikino su mažesniais aukomis.

Valdyba palikta ta pati, nes ji savo pareigas gerai atlieka.

Nutarta sekama Mass. Moterų Sąryšio suvažiavimą laikyti vėl Cambridge, Mass. Šios kolonijos moterys draugiškai priėmė delegates ir skaniai pavaišino. Labai ačiū draugėms už jų tokį didelį draugiškumą!

Užbaigoje suvažiavimo draugės sakė prakalbėles. Visos buvo gerame ūpe ir pasiryžusios daug darbuotis ateityje.

Delegatė

Atsinaujindamas prenumeraatą pridėk vieną kitą doleriuką Laisvės paramai.

SKAITYTOJŲ BALSAI

LIETUVOS KATALIKAS KRITIKUOJA "LAISVĘ"

"Laisvėje" iš balandžio mėn. 1 d., 1958, yra patalpintas rašinys po antrašte: "Iš įdomių laišku apie gyvenimą Lietuvoje." Tuos penkis laiškus pridavė "Laisvės" Redakcijai montellietis A. Raila nuo giminaičių iš Lietuvos.

Nieko įdomaus nėra tuose laiškuose. Tai paprasti laišukai, kokių dabar yra nemažai amerikiečių laikraščiuose — "Laisvėje" ir "Vilnyje". Tačiau vienas laiškas yra įdomus, kurį rašo Railų giminaičis Antanas Arvasevičius iš Šiaulių rajono. Jis kritikuoja "Laisvę". Jis sūtiinka, kad "Laisvėje" "yra įdomių straipsnių", dėl kurių, jis sako, "aš galėčiau ginčytis". Suprantama, kad jis galėtų ginčytis, nes "Laisvėje" neigi "Vilnyje" nėra pagarbos kunigams neigi kapitalistinės santvarkos agentams, kurie yra prisidengę dievu ir religija "šventa" ir išnaudoja tikinčiuosius.

Jam labai nepatinka, kad "Laisvėje" ir gal "Vilnyje", "labai šurkščiai išsijuokia iš žmonių, tikinčių į Dievą". Ar jis sapnavo, ar kokia nors nuo gyvenimo atsilikusi ypata jam pasakė, kad "Laisvė" išjuokia tikinčiuosius žmones? Nieko panašaus nebuvo ir nėra. Jei "Laisvėje" ar "Vilnyje" būna straipsnių apie religiją ir kunigiją (A.M. Metelionio bedieviški straipsniai) — tai tik nurodymas, kaip kunigai, vyskupai, prelatai ir pats "šventasis tėvas" (popiežius) mulkina - nuodija tikinčiuosius žmones ir daro sau milžiniškus pelnus.

Jis pažymi, kad "Pas mus Lietuvoje per laikraščius iš žmonių, tikinčių į Dievą, ne išsijuokia, neužgaulioja, tik moksliskais įrdymais žmonėms aiškina, kad nėra Dievo". Tačiau jis nepaiso tų moksliskų įrdymų, jis nepasiliuosuoja iš religinių žabangų, tiki į dievą ir eina į bažnyčią melstis, kad jam dievas atleistų griekus, papildytus kai nebūna bažnyčioje (kartais ir bažnyčioje galima padaryt "grieką": jei pasižiūrėsi į gražią merginą, nepasitursinsi prieš "šventuosius" ar prieš kunigą, ir jei neduos kunigui "almūžnos"—tai ir bus "papildyti griekai").

Prie to, Antanas Arvase-

vičius dar išdidžiai pareiškia: "Aš tikiu į Dievą. Esu katalikas. Eiu sekmadieniais į bažnyčią ir iš manęs komunistai, nei rusai, nei lietuviai nesijuokia, neužgaulioja. Poilsio dieną tai aš kaip noriu, taip praleidžiu..." Ir amerikiečiai lietuviai, laisviečiai ir vilniečiai, nesijuokia, neužgaulioja tikinčiųjų žmonių — maldininkų, tik apgailėstaudami nurodinėja, kad tikintieji į dievą duodasi save kunigams apgaudinėt ir išnaudot, darydami žalą sau ir valstybei.

Mes, amerikiečiai, daug sykių skaitėme Lietuvos laikraščiuose, kaip į atlatidus sueina - suvažiuoja kolūkiečiai, palikę savo darbus "dievo apveizdai". Kunigams rugiapiūtė! O žiūrėk, tų kolūkiečių laukuose javai prinokę byra, sienas pūva, o po atlaidų užėjo lietingos dienos ir viskas supūva. Taigi dievoti žmonės — maldininkai daro žalą sau ir valstybei. Jei yra skubus, neatidėliotinas darbas, tai reikia tą darbą padirbt, o tik paskui galima eiti bažnyčion melstis, kurie nori. Amerikoje yra kitaip. Jei kapitalistas - fabrikan tas nori išleisti daugiau produkcijos, t. y. pagamint daugiau reikmenų, ir pasidaryt sau pelno, tai darbininkams nėra poilsio dienų neigi sekmadienių tupėt bažnyčioje, bet būna priversti dirbti septynias dienas savaitėje ir dar su ilgais viršvalandžiais. Neklausysi darbdavio, nusi bažnyčion, tai busi išmestas iš darbo ir tuomet turėsi daug sekmadienių ir "poilsio" dienų, bet neturėsi ko valgyt. Ir katalikų dievas nebaudžia darbdavių už lauzymą šventadienių. Mano supratimu, tarybinė valdžia ir darbo prižiūrėtojai per daug švelniai glosto visokius maldininkus, ir tuos, kurie linkę tinginaiuti. Darbas turi būti pirmoje vietoje, o ne maldos!

Suprantama, komunistai nepersekioja, nesijuokia iš tikinčiųjų žmonių, nenori jų įžeist. Bet kodėl patys religiniai žmonės neprotauja, nepagalvoja kas yra blogai ar gerai? Kodėl brolis A. Arvasevičius ir tūli kiti nepagalvoja apie sovietinių komunistų moksliskus įrdymus, kad nėra dievo ir tokio dangaus, su visomis merginomis pavidale angelų?

Jei jau ne kas kitas, tai Sovietų sputnikai įrodė, kad nėra tokio dangaus. O dievus pasidirba patys žmonės, kurie neprotauja, kuriems sukti apgavikai įkalba, kad reikia tikėt į dievą. Nuosirdžiai linkiu ir patariu, kad brolis A. Arvasevičius pasiliuosuotų iš religinių žabangų, ir kad nuosirdžiai dirbtų dėl Tarybinės Lietuvos, dėl savo ir liaudies gerovės.

Mikas Detroitietis

AMERIKIEČIAI MASKUJE

Maskva. — Šeši amerikiečiai, kolegijų ir universitetų studentų laikračių redaktoriai, atvyko tyrinėti Tarybų Sąjungoje mokslo reikalus. Jų tarpe yra Fordham ir Columbia universitetų atstovai, taipgi nuo Bronx, Dartmouth ir Jay Sorenson kolegijų redaktoriai.

Daugiau įvairių parengimų Laisvės naudai.

Jau praslinko vieneri metai, kai mirė

JONAS VITKŪNAS

Tai buvo nuosirdus draugas, ir geras rėmėjas Wilkes-Barrės Aido Choro ir jo narys, taipgi ir kitų organizacijų. Išėkis ramybeje.

Tavo draugas A. Valinčius, Pittstonietis.

Kvietimas į konferenciją

Liet. Literatūros Draugijų valdybos turėtų dalyvauti. Liet. Literatūros Draugijos 2-ros Apskritis konferencija šaukiama š. m. gegužės 25 d. Iykyk Liberty Auditorijoje, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Yra kviečiami kuopų atstovai arba kuopų valdybų nariai. Konferencija prasidės 11 val. priešpie. Tai bus svarbus pasitarimas organizacijos reikalais. Bus raportai iš praeities veiklos. Bus perrinktas apskrities komitetas ir pasitarta apie pasiuntimą delegatų į LLD suvažiavimą Pittsburgan.

Prašau visų Apskričių ribose gyvuojančių kuopų tikisi iš viršūnių konferencijos.

Jonas Grybas, LLD 2 Apskr. pirm.

SAKO: "VIELOS BUVO KALTOS"

Cape Canaveral — Karinio laivyno viršininkai sako, kad iššautas "Vanguard" nukrito į jūrą todėl, kad "vielelos buvo netvarkoje". Sako, būk viskas buvo įrengta tam, idant mėnulis skristų aplinkui žemę, bet jis nukrito į jūrą ir nuskeno.

Chicago, Ill. — Demokratai vadasi Stevenson nedaug tikisi iš viršūnių konferencijos.

Cleveland, Ohio

Iš Moterų Klubo susirinkimo

Lietuvių Moterų Klubo susirinkimas buvo labai gražus, skaitlingas ir nuotaikus. Turime komisiją applanstyti lietuves ir kalbinti į klubą. F. Turauskys aplankė, ir į mūsų klubą įstojo keturios naujos narės: Eva Langus, Stela Butkus, Bertha Butkus ir Anna Sulca. Trys narės yra iš jaunesnės kartos. Tai labai malonu, daugiau tokių narių mums reikia.

Nutarta sekama susirinkime turėti paminėjimą Motinos dienos. Visas nares kviečiame dalyvauti. Prašome ir svečių atsilankyti, kam tik laikas leidžia. Sekamas mūsų susirinkimas įvyks ketvirtadienį, gegužės 15 d., vakare.

Taipgi nutarta pagerbti korespondentą ir "Vilnies" vartininką P. Rodgers. Pagerbimas įvyks šeštadienį, gegužės 17 d., mūsų klubo svetainėje. Visus ir visas kviečiame dalyvauti.

Užsibaigus susirinkimui, turėjome skaniais vaišes ir pagerbėme dvi nares įproga jų gimtadienio — M. Plausch ir M. Lobikienę.

Nutarta gimtadienio pa-

minėjimą turėti kiekviename klubo susirinkime tų narių, kurių tą mėnesį įvyksta gimtadienis. Taigi, po kiekvieno susirinkimo bus pietūs gimtadienio proga. Kviečiame visus nare lankyti susirinkimus.

A. R.

BUS SUDARYTA ALŽYRO VALDŽIA

Tanžyras. — Alžyro sukilėlių vadų konferencija, kurią jie laikė bendrai su Tunisijos ir Maroko atstovais, jau išdirbo planą sudarymui egzilinės liaudies valdžios. Alžyro liaudies valdžia, laikinai, bus užsienyje, bet ji vadovaus kovoms už šalies nepriklausomybę.

Roma. — Italijos Komunistų partijas vadasi P. Togliatti sveiksta.

NAMŲ SAVININKAMS

Pentiname namus iš lauko ir vidaus; apkalame šingalais; sutaisome pijazus ir dengiame bei taisome stogus.

Prašom kreiptis:

JOHN PETRUS

14 Gartland Street

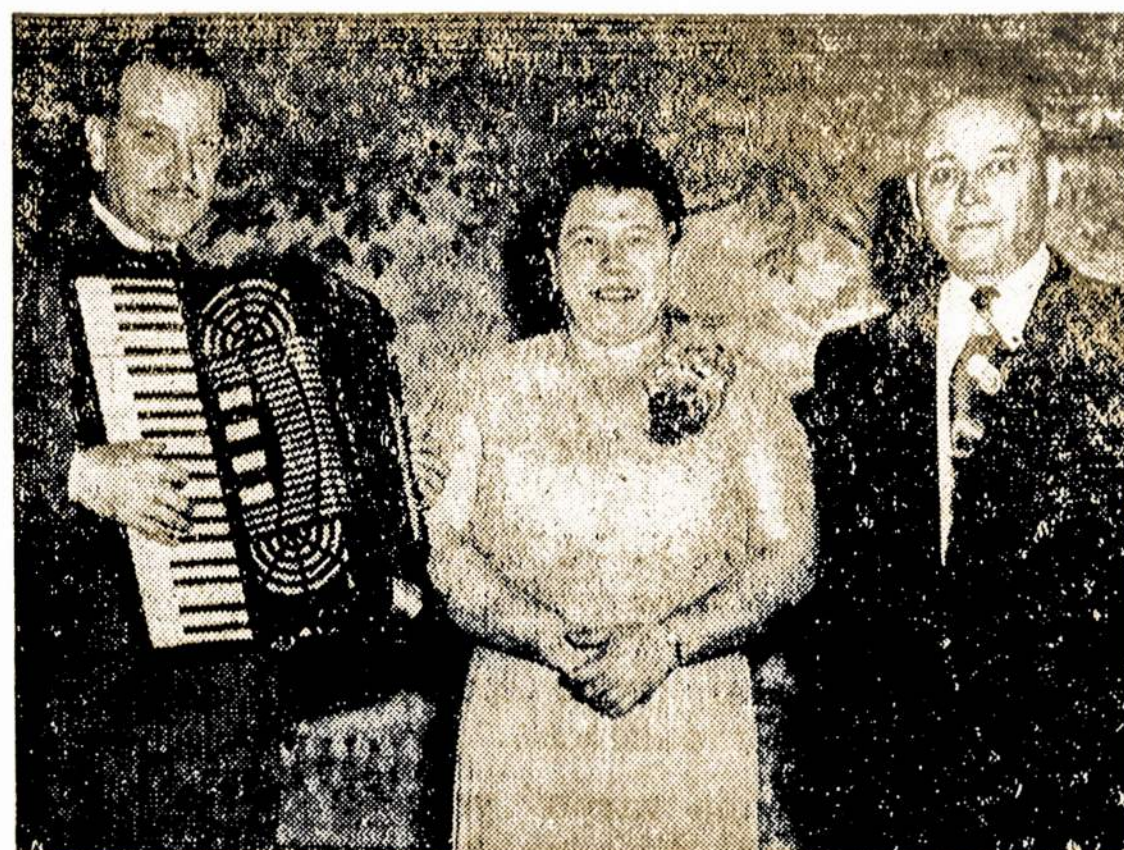
Jamaica Plain, Mass.

Tel.: JA. 4-4576

Worcester, Mass., Lietuvių Meno Sąjungos 2-ros Apskritis

PAVASARINIS KONCERTAS

Programos atlikime dalyvauja: Hartfordo, Montello ir Worcesterio meno jėgos.

MONTELLO TRIO:

Rose Stripinis, William Juodeikis, Albert Potsius

Sekmadienį

Gegužės 18 May

Pradžia 2-ą val. diena

Lietuvių Salėje

29 Endicott Street

Worcester, Mass.

Dalyvaus ir Hartfordo LAISVĖS CHORAS, vadovybėje Wilma Hollis

Taipgi dainuos Worcesterio AIDO CHORAS, vadovybėje Jono Dirvelio

Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti koncerte, sutiksime pavasarį su daina.

MIRUS

DOMINIKUI GRINAI

(Gyveno Detroit, Michigan)

Mes, detroitiečiai, jo brolio ir giminių liūdesio valandoje apgailėstaujame netekę gero žmogaus, gero draugo, susipratusio darbininko — Dominiko Grinos. Ilgai prisiminsime tą gerą draugą, kuris su visais sugyveno gražiai, buvo organizacijų narys.

Išėkis, drauge, Lietuvių Tautiškosose kapinėse, Chicagoje.

J. ir A. Brazaičiai
J. Valiukas
St. ir M. Pangonis
A. Gegžnas (Windsore)
M. Skrebis
V. Zabul
A. Benson
J. Kairys
Antanas X X
Wm. Leonavičius
D. ir A. Macijauskai
A. Zigmontienė
J. Pauls

M. ir T. Masiai
J. Liminskas
Chas. Masys
A. Andrulis
St. Tvarijonas
V. ir R. Steponkevičiai
J. ir M. Aranuk
V. Kirvela
D. Musteikis
D. Mikalauskas
M. ir O. Balčiūnai
St. Masytė

TEATRUOSE

IDOMI GYVENIMO DRAMA

Paprastai yra sakoma, kad politinio žanro veikalas negali turėti pasisekimo scenoje. Gal ir taip. Bet yra ir daug išimčių. Tokią išimtį turime dabar su New York'e ant Broadway Cort Teatre vaidinama drama apie Franklin Delano Rooseveltą. Drama pavadinta "Sunrise at Campobello" (Saulė teka Campobelloje). Tikrai neprasit, tikrai įdomus veikalas apie tą didį, nepaprastą žmogų. Mačiau savo akimis, stebėjau pilnutelės salės žmonių entuziastišką atsinešimą link veikalą ir aktorius. Ši drama skaitoma viena iš pasėkmingiausių dramų, kada nors suvaidintų Broadway teatruose.

Svarbiausioje, Roosevelt, rolėje vaidina labai plačiai judžių lankytojams pažįstamas Ralph Bellamy. Ši svarbi šiam veikalui rolė jam labai atitinka, ir jis ją vaidina labai naturaliskai. O tai nelengva rolė. Tiksliai toks žymus aktorius kaip Bellamy ir gali ją tinkamai ir įtikinamai atlikti.

Kitos labai svarbios rolės yra trys: Roosevelto žmonos Eleanoros Rooseveltienės (vaidina Mary Pickett), jo motinos Sara Delano Rooseveltienės (Anne Seymour), jo labai artimo draugo, patarėjo ir faktinai mokytojo Louis McHenry Howe (Henry Jones).

Drama prasideda su 1921 metais, kuomet Roosevelt vasarą namų "Campobello", kuris buvo New Brunswick, Canada, po pasimaudymo, Rooseveltą, dar jauną vyrą, paguldė lovon vaikiškasis paralyzius. Paskui visas sukasi aplink Roosevelto drąsiai kovą atgauti sveikatą. Yra tiesiog nepaprastai scenų. Tiesa, Rooseveltas pilnai sveikatos nebeatgavo, amžinai pasiliko su suparyžuotomis kojomis, bet taip į pataisė, jog, kaip žinia, vėliau tapo New Yorko valstijos gubernatoriumi ir dar vėliau Jungtinių Valstijų prezidentu. Veikalas baigiasi su 1924 metais New York'e Madison Square salėje įvykusia Demokratų partijos konvencija, kurioje į J. V. prezidento vietą Rooseveltas nominuoja Al. Smithą. Tiek iš istorijos, tiek iš šios dramos žinome, kad Rooseveltas veikiausiai nebūtų buvęs tuo, kuo jis buvo, jeigu jis nebūtų turėjęs Eleanoros ir Howe. Jie jį suprato, akstino, drąsino, jam visai padėjo. Retai kurio kito žmogaus gyvenime turi tiek įtakos kiti žmonės, kiek turėjo F. D. Rooseveltas gyvenime ir kovoje už atgavimą sveikatos jo žmona ir draugas!

Esu nusivylęs tik tuo, kad "Saulė teka Campobelloje" pasibaigia per anksti. Aš tikėjau, kad drama nors trumpais bruožais paliess Roosevelto gubernatoriavimą ir prezidentavimą. O tai juk ir buvo, politinės veiklos požiūriu, svarbiausi jo visuomeninės veiklos laikotarpiai. Bet, matyt, dramos autorius Dore Schary norėjo kuo ryškiausiai pavaizduoti žmogaus ryžtą nugalėti net tokius baisius priepuolius, kaip polio. Jis stengėsi, matyt, mums parodyti, kaip negalima ir neleistina net ir rūščiausiomis gyvenimo valandomis įpulti beviltėn, desperacijon. Ir tai

DIDYSIS NEW YORKAS

Supiltas dar vienas lietuviškas kapas

Praėjusį ketvirtadienį Cypress Hills kapinėse tapo supiltas dar vienas naujas kapas. Ten palaidojome Kazimierą Pužauską, kurį žiauriai vežio liga išplėšė iš gyvųjų tarpo balandžio 27 d. Kazimieras mirė po sunkios ligos. Sausio 24 d. jam buvo Kew Gardens ligoninėje padaryta operacija, po kurios, atrodo, ligonis sveiksta. Bet taip jau su vežiu ir būna: po operacijos truputį atleidžia, o paskui vėl griebia ir užmuša. Taip atsitiko ir su Kazimieru Pužausku. Per Velykas atkrito, buvo sugražintas ligoninėn ir ten mirė.

Dideliame nuliūdimė liko velionio žmona Juzė Pužauskienė, dukte Sylvia Pužauskaitė ir sesuo Anastazija Zilinskienė, žmona gerai žinomo aidiečio, šiuo tarpu irgi sirginėjančio, Zilinskio. Taip pat liko nemažai giminių ir draugų.

Velionis Kazimieras Pužauskas mirė sulaukęs 69 metų amžiaus. Gimęs buvo Lietuvoje Kauno apskrityje Vilemų kaime. Amerikon jis atvyko 1907 metais. Pradžioje kiek laiko dirbo Pensylvanijos anglies kasyklose, paskui persikėlė į Brooklyną ir čia iki liga neparbloškė buvo rūsiuviu-kriaučiumi. Priklausė, žinoma, prie Amalgamitų unijos lietuviško 54 lokalo. Buvo tykus, draugiškas, susipratęs darbininkas. Velionis labai gerbė ir mylėjo Laisvę. Jis buvo jos didelis patriotas ir nuosirdus rėmėjas. Suprasdamas laikraščio sunkią ekonominę padėtį, paremdavo jį aukomis.

Kazimiero kūnas buvo pašarvotas Šalinskų šermentinėje. Ji ten aplankė daug jo giminių ir pažįstamų. Karstas buvo apstatytas gėlėmis. Ir į kapines palydėjo gražus būrelis jojo prietelių. Laidotuvių direktorius Šalinskas, kaip ir paprastai, patarnavo draugiškai ir užjaučiančiai. Kapinyne prie duobės trumpai pakalbėjo A. Bimba. Paskui visi palydovai buvo užkviesti į Winter Garden Tavern restaurantą ir skaniai pavaišinti.

Dar kartą likusiai šeimai mūsų giliausia užuojauta, o joms, Kazimierai, lai būna lengva juodoji žemė tame taip gražiame Cypress kalnyje.

VARŽYTINĖS LAIVŲ SAVININKŲ TARPE

Dabar pelninga laivų kompanijoms vežioti turistus tarpe Europos ir Amerikos. Veikia visa eilė europinių kompanijų, kurių laivai plaukioja tarpe abiejų sausynų. Amerikos laivų kompanijos nenusileidžia. Moore-McCarmack Co. tik pasistatė naują laivą "Atlantic", kuris turis 18,000 tonų įtalpos. Laivas įrengtas moderniskai. Jis gali vežti 860 pirmosios klasės keliauninkų, visa dramos autoriui puikiai pavyko.

Nemažai savo gyvenime esu matęs ant Broadway teatruose vaidinimų, bet ši drama apie Rooseveltą bene bus manyje palikusi giliausią įspūdį.

Rep.

WOODHAVEN, N. Y.

MIRUS

Kazimierui Pužauskui

Reiškiame giliausią užuojautą jo žmonai Juzei, dukrelei Sylvijai, seseriai Anastazijai Zilinskienei ir visiems giminėms bei draugams:

P. Grabauskas	Kavaliauskas
K. Cerka	A. Mikalas
I. ir A. Bimba	V. A. Zilinskas
J. Gasiūnas	Blatsaitis
P. Katash	V. Gogas
M. E.	Bartkus
B. Skubliškis	Mrs. ir Mr. Anderson
M. Raskauskas	A. Anderson
S. Griška	Mrs. ir Mr. Lenz
J. Simėnas	Mrs. ir Mr.
Lukaitis	Walter J. Bartkus
A. Kulis	Amelia Yuskevich
William Skodis	P. Solomskas

Šaunus buvo Aido koncertas

Praėjusio sekmadienio mūsų Aido Choro koncertas reikia skaityti visapusiškai pavykusiu. Džiugu, kad publikos buvo nemažai — appypilnė Kultūrinio Centro auditorija. Buvo svečių ir iš toli. Gerą atstovybę turėjo Connecticut valstijos meno mylėtojai.

Reikia pasakyti, kad koncerto programa buvo gyva, įvairi. Ištraukos iš operetės "Kornevilio varpų" atliktos labai puikiai. Mes dar kartą nuosirdžiai palinkėjome Aido Choriui dar ilgai, ilgai mus linksminti savo liaudiškoms dainomis.

Šis koncertas, kaip žinoma, buvo choro jubiliejinis koncertas. Mūsų Aidas jau apvaikščiojo savo gyvavimo 45-tąją sukaktį. Teisingai Rojus Mizara savo kalboje atžymėjo, kad mūsų Aidas yra seniausias lietuvių liaudies choras visame pasaulyje. Tai yra kuodžiaugtis ir didžiutis.

"Kornevilio varpų" vaidinime, be žinoma, paties viso choro, dalyvavo Kazokytė, Ventienė, Brazauskienė, Buknienė, Yuskevich, Kazlauskienė, Lazauskas, Rainys, Brazauskas ir Babarskaitė. Vaidinimas pavyko labai gerai, kiekvienas savo rolę atliko puikiai.

Girdėjau, kad Elena Brazauskienė smarkiai lavina savo balsą. Antrojeje pusėje programos ji dainavo solo. Publikai ji labai patiko. Aido Choro Moterų Choras davė mums keletą dainelių. Dainavo gerai, harmoningai. Dvi jaunos merginos, nelietuvės, Hope ir Sasha, viena savo giliu balsu, kita su harmonika, susilaukė iš publikos entuziastiško užgyrimo. Reikia pripažinti, kad ir visas choras pasirodė puikiai. Ypač mūsų moterys spalvinguose kostiumuose padarė šaunų įspūdį.

Puikiai pirmu sykiu mūsų publikai atsirekomendavo akompanistė Ann Salyk. Tai šauni pianistė.

Nereikia nė kalbėti, jog viskam vadovavo mūsų mylimoji Aido mokytoja Mildred Stensler.

Mes dar kartą nuosirdžiai palinkėjome Aido Choriui dar ilgai, ilgai mus linksminti savo liaudiškoms dainomis.

Linkiu ilgiausių metų!

Jonas, Jr.

MOKYKLŲ VEDĖJAI GAUS PO \$37,500

Apšvietos Taryba nubalsavo, kad mokyklų vedėjai (superintendentai) gautų į metus po \$37,500 algos. Jie bus sekami algos dydyje po miesto majoro, kuris metams gauna \$40,000.

NAUJA MOKYKLA

Netoli nuo New Yorko, White Plains miestelyje, to naują mokyklą, kurios pastatymas ir įrengimas kainuos arti \$10,000,000. Sakoma, jog tai bus pirmoji Amerikoje taip moderniskai įrengta ir patogi mokykla.

WOODHAVEN, N. Y.

Mirus

Kazimierui Pužauskui

Reiškiame nuosirdžią užuojautą jo našlei Juzei, dukrai Sylvijai, giminėms ir draugams.

ROJUS ir IEVA MIZARAI

Rep.

Lėktuvų nelaimės

Belgijos lėktuvas su 28 keliauninkais išskrido iš N. Y. International orlaukio. Po dviejų valandų kelionės, virš Atlanto vandenyno, užsidedė vienas jo motoras.

Lakūnams pavyko gaisrą užgesinti. Lėktuvas grįžo į orlaukį. Tada keliauninkai persėdė į kitą ir išskrido į Europą.

Nedidelis lėktuvas nukrito į Long Island Sound vandenį ir nuskeno 25 pėdų gilumoje. Jis priklausė civilinei aviacijai. Įvykiu tapo žvejai, ir apie tai pranešė valdžiai. Po šešių valandų kraštų apsaugos laiveliai išvilko lėktuvą, bet lakūno kūno dar nesurado.

Įsitemykite ir atsिमinkite

Dabar jau galima pranešti, kad mes matysime-girdėsime operetę "Kada kaimas nemiega". Jau galutinai susitarta su Worcesterio Aido Choru. Visas Choras čia priibus gegužės 25 d. ir minėtą operetę suvaidins.

Apie tai, žinoma, bus plačiau prisiminta Laisvėje vėliau. Šiuo tarpu t'k prašome: ruoškitės šiame nepaprastame pobūvyje visi dalyvauti.

Susirinkimas

LLD 1-ios kuopos susirinkimas įvyks 9-tą d. gegužės, 7 val. vakaro, Liberty Auditorijoje. Nariai būtinai dalyvaukit. Turime labai svarbius klausimus pasikalbėti. Valdyba

Pajieskojimai

Juzos Nugauskas ieško savo dėdės Jurgio Nugausko su šeima, išvykusio iš Kauno miesto 1913-1914 metais. Lietuvoje liko broliai Kazys ir Jonas, kilę nuo Kedainių. Pasukitiniu laiku gyveno Baltimorėje. Ji žinantieji prašomi pranešti: Kaunas, Stepo Žuko 15-1 Juozui Nugauskui Lithuania, USSR (53-56)

Lietuvų gyvenanti Kriukonių šeimai paieško į Ameriką išvykusios Levisios Baranaukaitės, po vyrų Černauskienės, kilusios iš Klepočių kaimo, dabar Alytaus rajone. Ji pati ir ją žinantieji prašomi jos adresą ar ką nors apie ją parašyti S. Vėčiui, 91-49—115th St., Richmond Hill, L. I., N. Y.

Veronika Rokaikė, gyvenanti Anykščių rajone, Debelių miestelyje, ieško savo brolio Petro Roko, Jono sūnaus, gimusio 1905 m. Utenos apskrityje Anykščių valsčiaus Seiminių kaimo, ir emigravusio į Kanadą 1932 m.

Seserų Onos Dabulskytės-Kincienės ir Juzos Dabulskytės-Miekiūnės ieško jų brolio Juozas Dabulskis, Jono sūnaus, gyvenantis Tauragės rajono Pagramančio apylinkės Lylasienės kaimo. Jo seseris į Ameriką išvyko prieš pirmąjį pasaulinį karą ir maždaug iki 1940 m. gyveno New Yorke-Brooklyne.

Stasė Kybartienė-Bazilytė, gyvenanti Paegėjų rajone Vilkiškių kaimo (Vilkiškių paštas), ieško savo brolio Antano Bazilio, Stasio sūnaus, 1930 m. išvykusio į Braziliją iš Utenos apskrityje Jonišio valsčiaus Pašiliniškių kaimo. Paskutinis nuo jo laiškas buvo gautas 1940 m. iš San Paulo miesto.

Veronika Bajarūnienė, gyvenanti Dotnuvos rajono Survilijai kaimo (Survilijai paštas), ieško savo tėvo Jono Lukšo, kurio paskutinis laiškas gautas maždaug 1940 m. iš Aurora miesto, JAV.

Paieškau pusbrolio Antano Sventicko, gyveno apie Pittsburghą. Prašau jo paties, arba žinančių apie jį pranešti man. Už tai tariu ačiū iš anksto. Margaret Kubert, 309 South Ave., Garwood, N. J.

Ieškau giminių: Millausko Juozo, Millausko Miko, Millausko Adomo ir Millauskaitės Elenos. Prieškariniai metais gyveno Strancton, Pa., ir turėjo savo namą. Noriu sužinoti, ar gyvi ar ne. Taipgi Eiliauskienės Marijos, jau senų metų, apie 70, ieško jūsu pasiligus sesė ir teta. Po vyrų pavardė Zagurskienė Magdalena, Ramono. Po tėvais Geneviciūtė. Taipgi ir Savickienės Elenos (Adomo Zagurskio). Rašykite. Alytus, Nemuno g-vė, nr. 1, Elena Savickienė, Lithuania, USSR. (51-52)

L.D.S. Pirmosios

Kuopos vakariene

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 1-ma kuopa rengia vakariene - banketą gegužės 10-tą dieną, šeštadienį, 7-tą val. vakare, Liberty Auditorijoje, Richmond Hill.

Džiugu girdėti iš rengėjų, kad tikietai dėl vakarienes platinasi labai gerai. Jeigu taip eis iki paskutinės dienos, tai visi tikietai išeis, ir banketas bus labai pasėkmingas.

Noris žodį tarti į pirmos kuopos narius, kad jie visi dėtų pastangas įsigyti vakarienes tikietais ir joje dalyvauti. Kurie tikietai dar neturi, gali jų gauti, arba rezervuoti pas Petrą Grabauską, patefonuojant MI. 7-0939; pas Petrą Kapiską, 32 Ten Eyck St., Williamsburge, arba pas šių žodžių rašytoją—LA 7-1432. A. Gilmanas

J. Steponaitis ir vėl serga

J. Steponaitis vėl pasidavė į Kings County ligoninė. Jis randasi ant ketvirtos aukšto, Ward 841. Lankymo valandos: penktadienis nuo 2 iki 4 po pietų; sekmdieniais nuo 6 iki 8 val. vakare. Patariu aplankyti sergantį draugą. Linkiu jam greitai pasveikti!

G. Wareson

Sveikina

Pittstonietis A. Valincius Gegužės Pirmosios progą prisituntė laisviečiams šiltes sveikinimus.

NUMIRE PRIE AUTO RATO

L. Campbell, 47 metų amžiaus, iš Cambria Heights, automobilyje vežė savo žmoną ir du vaikus pas dantistą. Staigiai jam suspaudė krūtine. Tiesa, Campbell suspėjo paspausti stabdžius, bet automobilis išvažiavo į priešingą kelio pusę ir susimusė su kitu. Tačiau susmušimas buvo jau silpnas ir visi išliko sveiki. Campbell mirė nuo širdies smūgio.

ATVYKO TARYBINIAI STUDENTAI

Trys tarybiniai studentai — V. Popovas, Bugrovos ir Poloskovas — atskrido New Yorko. Juos pasitiko amerikiečiai studentai iš Council of Student Travel. Tarybiniai studentai lankysis Washingtono, Chicagoje ir kitur. Paskui keli amerikiečiai studentai su jais vyks į Tarybų Sąjungą.

PRANEŠIMAI

WORCESTER, MASS.

L.I.D 11 kp. mėnesinis susirinkimas įvyks gegužės 12 d., 7:30 v. p. Galutinas pasiruošimas reikės atlikti dėl "rummage sale," kuris įvyks geg. 20 ir 21 dd. Taipgi ir būsimas piknikas geg. 25 d., Olympia Park. Nariai prašomi visi dalyvauti. Kp. Sekr. (53-54)

LDS 57 kp. specialus svarbus susirinkimas įvyks geg. 8 d., reikės atlikti balsavimas kandidatų į Centro Valdybą ir išrinkti degetus į 13-ąjį Seimą. Nariai būkite susirinkime, pradžia 7:30 v. v. 29 Endicott St. Užr. Sekr.

BROCKTON, MASS.

Sekmdienį, gegužės 11 d., masytise 3-ju aktų operetę KADA KAIMAS NEMIEGA. Suvaidins Worcesterio Aido Choras, vadovaujant Jonui Dirvelui. Rengia Liet. Taut. Namų Dvė. virsutinę salę, 668 N. Main St. Pradžia 2 val. diena. Išgirskite gražių dainų ir jaukaus humoro. Parašė V. arila, muziką sutaisė Daratėlė Yuden. Kviečiame vietinius ir iš apylinkės dalyvauti. (51-53)

RICHMOND HILL, N. Y.

LDS 46 kp. susirinkimas įvyks trečiad., gegužės 7 d., 7:30 v. v. Liberty Auditorijoj, 110-06 Atlantic Ave. Nariai prašomi dalyvauti. Bus balsavimas LDS Centro valdybos sekamam terminui, rinkimas delegatų į LDS seimą, kuris įvyks Pittsburghe liepos mėn. ir turime kuopos reikalų aptarimų. Kom. (51-53)

LDS 1 kp. metinis banketas įvyks gegužės (May) 10 d., 7:30 val. vak., Liberty Auditorijoj, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill.

Sis banketas bus nepaprastas, kadangi Alex Velicka, 1 kuopos prezidentas, gamins patrovas šiam banketui. O jis per daugelį metų patyręs tame darbe. Taipgi kviečiame skaitlingai atsilankyti, ir patirsite, kad maistas skaniai paruoštas. Rengėjai

WATERBURY, CONN.

Siuomi primename 28-tos kuopos Literatūros Draugijos narius, kad neužmirštų ateiti į svarbų mitingą gegužės 9, penktadienį, 8 val. vakare, 103 Green St. salėj. Ateina valera, atvėra LLD seimas, reikia daug svarbių dalykų diskutuoti. Neužmirkite! Kuopos korespondentė.

BROOKLYN, N. Y.

LDS 1-ros kuopos susirinkimas įvyks antradienį, gegužės 5 d., 7:30 val. vakare, Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill. Visi nariai kviečiami dalyvauti, nes bus rinkimai Centro Valdybos ir Seimo delegatų. Karių duoklės neuzmokėtos, malonėkite ateiti ir užsimokėti, kad nesusipduotumėt. Valdyba (52-53)

MATTHEW A. BUYUS
(BUYAUSKAS)
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Newark 5, N. J.
MArket 2-5172
426 Lafayette St.

TEIS JI KAIP ŽMOGZUDI

Valdiškas advokatas F. Gulotta pareiškė, kad 15 metų junuolis B. Zator, kurbinai nušovė savo amžiaus jaunuolį T. Wall, bus teisiama už žmogžudystę. Advokatas sakė reikalavusių jam mirties bausmės.

Kviečiame į L.D.S. 1-mos kuopos

BANKETA

Tai pasilinksminimas, kurio visi laukiame

Įvyks šeštadienio vakarą
Gegužės 10 May

Zymiausi 1-mos kuopos kulinarai gamins valgius
Vakariene \$3.00. Pradžia 7-tą val. vakare

Kviečiame visus ir nesivėlinant atsilankyti į
Liberty Auditorium
110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y.

Čia būsite gerai pavaišinti puikia vakariene ir linksmai praleisite laiką su daugeliu jau seniai matytų draugų.